

Mateřská škola speciální, Praha 8, Štíbrova 1691

Č.j.: 72/2017

ČAROVNÉ KORÁLKY

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Na tvorbě ŠVP se podíleli všichni pedagogičtí pracovníci školy.
Jako závazný vzdělávací dokument školy byl schválen a přijat na pedagogické
poradě
dne 28. srpna 2017

Vypracovala:
PhDr. Marie Horázná
ředitelka školy

OBSAH

1.	Identifikační údaje školy.....	3
2.	Charakteristika školy.....	3
3.	Charakteristika vzdělávacího programu.....	5
4.	Podmínky vzdělávání.....	6
4.1	Věcné podmínky.....	6
4.2	Životospráva.....	7
4.3	Psychosociální podmínky.....	7
4.4	Organizace chodu školy.....	7
4.5	Řízení mateřské školy.....	8
4.6	Personální zajištění.....	9
4.7	Spoluúčasť rodičů.....	10
5.	Organizace vzdělávání.....	11
6.	Vzdělávací obsah.....	12
6.1	Korálek nových přátelství.....	13
6.2	Korálek zázraků a tajemství.....	17
6.3	Korálek sněhových překvapení.....	22
6.4	Korálek probuzení.....	25
7.	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	36
7.1	Pojetí vzdělávání dětí s příznými podpůrnými opatřeními.....	36
7.2	Systém péče o děti s příznými podpůrnými opatřeními.....	37
7.3	Předměty speciálně pedagogické péče.....	38
7.3.1	Speciálně pedagogická práce s dětmi s mentálním postižením.....	38
7.3.2	Speciálně pedagogická práce s dětmi s tělesným postižením.....	39
7.3.3	Speciálně pedagogická práce s dětmi s poruchou komunikace.....	40
7.3.4	Speciálně pedagogická práce s dětmi s poruchami autistického spektra.....	41
8.	Vzdělávání dětí nadaných.....	43
9.	Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	43
10.	Evaluační činnost školy.....	44

PRAMENY, VÝCHODISKA

1. Identifikační údaje školy

Název školy	Mateřská škola speciální, Praha 8, Štíbrova 1691
Sídlo školy	Štíbrova 1691/20, 182 00, Praha 8
IČ	70102520
IZO (součást)	610350765
Právní forma	Příspěvková organizace
Zřizovatel	Hlavní město Praha
Sídlo zřizovatele	Mariánské nám. 2, Praha 1
Ředitel a statutární zástupce školy	PhDr. Marie Horázná
Kontakt, informace	tel.: 284 684 968; 731 528 984 mail: marie.horazna@stibrova.cz web: www.stibrova.cz

2. Charakteristika školy

Mateřská škola se nachází v Praze 8, na okraji panelového sídliště v příjemném a klidném prostředí plném zeleně. Je umístěna do jednopodlažní budovy finského typu, kolem ní je zahrada o rozloze více jak 5000m². Škola je určena dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Vykazuje 7 tříd dětí soustředěných v 5 učebnách: jedna učebna je určena výhradně dětem s poruchami autistického spektra, do dalších tří učeben jsou zařazovány děti s různým druhem a stupněm postižení, jedna třída je koncipována přednostně pro děti s odkladem školní docházky. Součástí mateřské školy je Speciálně pedagogické centrum a Školní jídelna, sídlí zde rovněž Sdružení rodičů Klubíčko, z.s.

Hlavními partnery, se kterými škola spolupracuje, jsou Magistrát hl. m. Prahy, MČ Praha 8, OSPOD Praha 8, Pedagogická fakulta UK v Praze (MŠ má statut fakultní školy PedF UK), VOŠ a SPgŠ Evropská v Praze 6, JABOK, NAUTIS, DC Paprsek, Středisko rané péče, Diakonie CČE, speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny a speciální školy v regionu Praha aj.

Historie školy v datech

- 1960 – založení zvláštní třídy pro děti s mentálním postižením při MŠ v Praze 8, Náhorní ulici (první zvláštní třída v Československu)
- 1982 – zrušení tříd pro zdravé děti – Zvláštní mateřská škola; přerušen proces integrace
- 1983 – stěhování MŠ do ulice Štíbrova v Praze 8
- 1991 – postupné přijímání dětí zdravých, v omezeném počtu a na žádost rodičů – obnovena tzv. „obrácená integrace“
- 1992 – otevření Speciálně pedagogického centra a první půjčovny hraček a speciálních pomůcek v Československu
- 1996 – dokončena přístavba pro SPC
- 1997 – zahájen svoz dětí osobním autem (auto získáno jako sponzorský dar)
- 1997 – vybudování relaxační a stimulační místnosti (sponzorský dar)
- 2000 – škola začíná hospodařit v podmínkách právní subjektivity
- 2002 – koncipován první školní vzdělávací program v souladu s RVP PV
- 2002 – otevření 1. třídy pro děti s poruchami autistického spektra

2003 – rekonstrukce školní zahrady (financováno sponzory)
 2004 – celková rekonstrukce školní kuchyně (financováno zřizovatelem)
 2009 – otevření další třídy pro děti s poruchami autistického spektra
 2012 – komplexní rekonstrukce budovy školy a přístavba jednoho křídla (financováno zřizovatelem)

Hodnoty, které vyznávají pracovníci školy

Hodnota/kritérium	Indikátory splnění kritéria
Otevřenost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Předáváme si informace, sdílíme zkušenosti ▪ Máme odvahu vzájemně si říci věci narovinu ▪ Poskytujeme si zpětnou vazbu ▪ Máme respekt k jinakosti ▪ Spolupracujeme s dalšími organizacemi ▪ Přijímáme nové nápady, podněty, jsme otevřeni k novým postupům ▪ Respektujeme potřeby dětí, rodičů, spolupracovníků
Komunikativnost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Předáváme jasná, srozumitelná sdělení ▪ Jasně ano, jasně ne ▪ Nasloucháme rodičům, dětem, spolupracovníkům ▪ Společně hovoříme o důležitých věcech, hledáme řešení, přijímáme opatření, rozhodujeme se ▪ Podáváme adresná sdělení, bez prostředníků ▪ Vzájemně spolupracujeme, usilujeme o jednotný přístup

Vize aneb představy, kam směřujeme, co chceme

Snažíme se poskytnout prožitky z aktivit školy všem dětem bez ohledu na míru jejich postižení. Případná omezení dětí pro nás nepředstavují neměnné dogma, ale vnímáme je jako startovní čáru, od které se dítě s naší pomocí odrazí: některé skočí, jiné udělá krůček. Naším posláním je úspěchy dětí poznat, zaznamenat, vyhodnotit a připravit podmínky pro další možný úspěch.

Všichni pracovníci mateřské školy a SPC dbají nejen na vytváření podnětného prostředí pro komplexní rozvoj dětí, ale i na respekt, toleranci a přátelskou atmosféru, ve které se cítí dobře jak děti, tak i jejich rodiče.

3. Charakteristika vzdělávacího programu

*řekni mi a já zapomenu
ukaž mi a já si zapamatuji
nech mne to udělat a já pochopím
čínské přísloví*

Vzdělávací program naší školy měl řadu let svoji tradici v tzv. „obrácené integraci“, neboli nabídce integračního prostředí pro děti se zdravotním postižením či znevýhodněním a v omezeném počtu rovněž pro děti bez postižení. V současnosti přijímáme výhradně děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Od školního roku 2017/2018 koncipujeme školní vzdělávací program na základě RVP PV vydaného v lednu 2017 s účinností od 1. 9. 2017.

Snahou pedagogů školy je vytvořit vzdělávací program školy v souladu s rámcovými cíli RVP PV tak, aby:

- respektoval a rozvíjel přirozenou schopnost dítěte učit se a jeho touhu po poznání okolního světa,
- poskytl dětem informace o postojích, vztazích a hodnotách, na nichž je založena naše společnost,
- umožnil dětem seberealizaci, sebeprosazení, získat sebejistotu, osobní samostatnost a schopnost projevat se jako samostatná osobnost.

Určitým prostředkem k dosažení uvedených cílů je získávání klíčových kompetencí, důležitých pro osobní rozvoj každého dítěte. V předškolním vzdělávání se jedná o položení jistého základu, který bude v dalších vzdělávacích úrovních rozvíjen.

- **kompetence k učení** – různými formami motivace, navázáním a udržení očního kontaktu aj. učíme děti se soustředit, získávat elementární poznatky o okolním světě, umět se zeptat na předmět svého zájmu, aktivně hledat odpovědi;
- **kompetence k řešení problémů** – učíme děti řešit problémy související se známými, popř. opakujícími se situacemi formou hledání, pokusů, experimentů; vedeme je k poznání, že svým aktivním přístupem mohou řadu věcí a jevů ovlivnit, že nejsou pouhými pasivními příjemci;
- **kompetence komunikativní** – řada dětí v naší mateřské škole má výrazné problémy v komunikaci: často je příčinou zdravotní postižení, někdy nezralost CNS; dáváme dětem dostatek příležitostí k řečovému projevu, poskytujeme jim pestrý a správný mluvní vzor, snažíme se o bohatost vnitřní řeči, obsahové stránky (nejen expresivní složky) komunikace; pokud je řeč značně omezena nebo není rozvinuta, používáme tzv. totální komunikaci, dále VOKS, augmentativní metody vždy doprovázené mluvenou řečí, metodu dle Elkonina, program BoardMaker, Makaton, poslech, prohlížení knih a encyklopedií, práce na PC, tabletu, interaktivní tabuli aj.
- **kompetence sociální a personální** – učíme děti odpovídat za svoje jednání (starší děti se podílejí na vytváření pravidel soužití ve třídě), podporujeme dětská přátelství, vedeme je k ohleduplnosti k druhým, pomoci slabším; snažíme se jim zprostředkovat zkušenost, že každý je něčím výjimečný, pro druhé potřebný a důležitý; děti jsou vedeny k umění o pomoc/kontakt požádat i pomoc/kontakt srozumitelně odmítnout, mají příležitost vyzkoušet si říct „ne“ – respektovat a být respektován; formou

návštěv obchodu, pošty, využívání MHD aj. se děti učí pohybovat a přiměřeně reagovat v běžných společenských situacích;

- **kompetence činnostní a občanské** – učíme děti hrát si nejen vedle sebe, ale spolu, vytvářet a rozvíjet hru, vzájemně respektovat své role; dětem dáváme příležitost pocítit příjemné důsledky z aktivity a činnosti, posilujeme jejich aktivní přístup k okolnímu dění; seznamujeme děti se skutečností, že lhostejnost, nevšímavost a pohodlnost mají rovněž nepříznivé důsledky.

Volbu metod a výchovných postupů zcela přizpůsobujeme individuálním potřebám a možnostem dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Za účelem dosažení stanovených cílů používáme tyto prostředky, formy a metody práce:

- umožnit dětem **seberealizaci**, sebeprosazení, získat sebejistotu, osobní samostatnost a schopnost projevit se jako samostatná osobnost,
- **hru** jako dominantní činnost dítěte předškolního věku,
- **individuální přístup** s ohledem na specifické schopnosti, možnosti a potřeby každého dítěte, vč. podporování a rozvíjení talentu dětí, **popř. práci v malých skupinách**,
- **speciálně pedagogické metody** – reedukaci, kompenzaci, využití speciálních rehabilitačních pomůcek a vhodného didaktického materiálu,
- **spolupráci s rodiči** - rodičovské schůzky, řízené rozhovory, neformální kontakty, společné aktivity, zahradní akce, besídky,
- **spolupráci s pracovníky SPC**, jež je součástí školy,
- **spolupráci s dalšími odborníky a organizacemi**,
- **zkušenosti, vysokou odbornost a respektující přístup** pedagogického personálu.

Mateřská škola usiluje o naplňování zásady rovného přístupu každého dítěte k předškolnímu vzdělání s maximální vstřícností ke všem zájemcům. Zvláštní pozornost věnujeme dětem se slabšími kognitivními schopnostmi a s méně podnětným rodinným zázemím. Všechny děti zapojujeme do programových aktivit, a to jak konaných v prostorách školy, tak mimo ni. Ke každému dítěti přistupujeme s respektem.

4. Podmínky vzdělávání

4.1 Věcné podmínky

Prostorové podmínky mateřské školy jsou optimální, vyhovují skupinovým i individuálním činnostem dětí. Prostředí tříd je přizpůsobeno zdravotnímu postižení dětí, je vybaveno speciálními hračkami, pomůckami a nábytkem, které splňují hygienické i bezpečnostní podmínky. Hračky i pomůcky jsou umístěny v nízkých skříňkách a policích, aby si je děti mohly samy brát a také samostatně ukládat. Vybavení je účelné pro hru (jako hlavní činnost dětí) i pro odpočinek, je zdravotně nezávadné a esteticky sladěné. K estetickému vzhledu prostředí přispívají rovněž výtvary dětí, jejich práce jsou umísťovány v prostorách tříd i šaten, aby byly dostupné na pohled jak dětem, tak jejich rodičům. Nedílnou součástí mateřské školy je prostorná a moderně vybavená kuchyně, kancelář účetní a vedoucí školní jídelny, ředitelna, sauna, dílna s keramickou pecí, tematické kabinety, pracovna pro rozvoj řeči, pracovny pro individuální práci, školnický byt, kancelář a herna SPC, pracovna pro psycholožky, místnost pro rehabilitaci, relaxační a stimulační místnost (tzv. bílý pokoj).

K dalšímu materiálně technickému vybavení náleží: videokamera, fotoaparát, digitální fotoaparát, osobní počítače, tablet, interaktivní tabule, CD přehrávače, keramická pec, dětská a učitelská knihovna, osobní auto sloužící ke svozu dětí.

Na školní budovu bezprostředně navazuje zahrada, která nabízí možnosti pro pohybové a další aktivity dětí. Na školní zahradě jsou dřevěné herní sestavy, jejichž využívání zlepšuje tělesnou kondici dětí. K dobré orientaci dětí na zahradě a k jejich bezpečnosti slouží ohradky, v nichž si jednotlivé skupiny dětí hrají, velmi oblíbené jsou houpačky-hnízda, které mohou využívat také imobilní děti, popř. více dětí najednou.

4.2 Životaspráva

Ve školní kuchyni pracují vyučení kuchaři a na částečný úvazek vedoucí ŠJ. V její kompetenci je příprava jídelníčku s vyváženou stravou podle směrného jídelníčku a dohled na dodržování předepsaných technologií přípravy jídel. Jídlo se připravuje v centrální kuchyni (součást školy), odkud se vozí do připraven k jednotlivým třídám. Některým dětem je třeba jídlo porcovat na menší části, některým mixovat, pro některé se připravuje jídlo s omezením určitých potravin. Děti jsou k jídlu motivovány, nikoli nuceny. Zajišťujeme dětem pitný režim v průběhu celého dne. V závislosti na kvalitě ovzduší chodí děti denně ven, snažíme se jim poskytnout dostatek volného pohybu na školní zahradě, terasách, v blízkém lesoparku i na atraktivních hřištích v centru Prahy.

Děti se scházejí v omezeném počtu od 7 hodin v „ranní třídě“, většina dětí přichází postupně kolem 8. hodiny. Tento ranní čas se učitelky snaží využít pro individuální přístup k dítěti, což se právě v omezeném počtu dětí a při individuálních příchodech může dařit nejlépe. Je zde rovněž prostor pro vedení individuálních rozhovorů, kdy učitelka věnuje pozornost jednomu konkrétnímu dítěti. V průběhu dne je pro děti připraven atraktivní program s dostatečným množstvím kvalitních podnětů, střídají se řízené a neřízené činnosti jak v prostorách tříd, tak na terasách, školní zahradě či v blízkém okolí. Děti se ve škole stravují 3x denně formou přesnídávky, oběda a svačiny. Odpolední odpočinek je doplněn aktivitami pro děti s nižší potřebou spánku (výtvarné a pracovní techniky, práce s keramickou hlinou, grafomotorická cvičení, canisterapie, klidné hry). Provoz školy je ukončen denně v 16:30.

4.3 Psychosociální podmínky

Záměrem všech zaměstnanců je vytvořit dětem takové podmínky, aby se v mateřské škole cítily dobře, spokojeně a bezpečně. Jejich vzájemný vztah je založen na důvěře, taktu a ohleduplnosti, je nepřípustné jakékoli podceňování nebo zesměšňování dětí. Pedagogové se snaží zajistit postupnou adaptaci novým dětem, a to ve spolupráci s pracovníky SPC a za účasti rodičů, budou-li si to přát. Adaptace je podpořena pravidelným denním programem, který usnadňuje orientaci v čase a činnostech, zároveň je natolik flexibilní, že umožňuje přizpůsobení aktuálním potřebám dětí. Pedagogové se při své přímé pedagogické činnosti snaží zohlednit individuální potřebu spánku a odpočinku dětí v průběhu celého dne, připravují vhodný program pro děti s nižší potřebou spánku v době poledního odpočinku.

4.4 Organizace chodu školy

Převážnou část pracovní doby pedagogických pracovníků tvoří přímá pedagogická činnost, během níž se pedagogové plně věnují dětem. Ve třídě jsou vždy minimálně dva pedagogové (učitelka a asistent pedagoga), pokud se některý potřebuje vzdálit, vždy o svém záměru informuje kolegu. Při plánování činností učitelky zohledňují možnosti, zájmy a potřeby dětí.

Usilujeme o to, aby děti měly dostatek času pro spontánní hru, její rozvinutí i dokončení, mají-li např. nedokončenou stavbu, mohou se k ní vrátit odpoledne či následující den. Učitelky se snaží respektovat osobní tempo každého dítěte i přirozenou dětskou zvědavost a touhu po poznání, vytvářejí podmínky pro dětskou aktivitu, objevování a experimentování. Za tímto účelem je plánování programu pružné, zohledňuje aktuální situace i náladu dětí, aby se cítily bezpečně a jistě. Třídy jsou nenásilně členěné do koutků s tematickým zaměřením, za účelem odpočinku dle individuální potřeby jsou zřizovány relaxační koutky či malé místnosti. Děti mají možnost si hrát či pracovat individuálně, stejně jako ve dvojicích či v různě početných skupinách, učitelky pečlivě volí mezi individuálními, skupinovými a frontálními činnostmi. Samozřejmostí je respektování osobního tempa každého dítěte. Naší snahou je, aby i nově přijaté děti byly ve škole spokojené.

4.5 Řízení mateřské školy

Organizace je řízena ředitelkou, která rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb, odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi ve škole. Určité pravomoci jsou delegovány na další vedoucí pracovníky: zástupkyni ředitelky, vedoucí SPC, vedoucí školní jídelny, školníka (viz tabulka).

Ředitelka vydává vnitřní předpisy, v nichž jsou obsažena pravidla chodu organizace, především změny vycházející z aktuálně platných právních předpisů. Vnitřními řídicími předpisy jsou řady a směrnice. Případné pokyny jsou vydávány prostřednictvím závěrů pedagogických porad. Ředitelka se snaží vytvářet podmínky pro úzkou a účinnou spolupráci s vedoucími pracovníky, posiluje jejich kompetence, respektuje jejich názor. Motivuje rovněž ostatní spolupracovníky k týmové práci, ke spolurozhodování o důležitých věcech, podporuje je a respektuje. Při plánování vychází ředitelka především z analýzy aktuálního stavu, z vnitřní evaluace, tj. vlastního hodnocení školy a ze závěrů kontrolních činností prováděných vnějším subjektem. Záměrem ředitelky je vytvářet prostředí vzájemné důvěry a tolerance, podpory, spolupráce a respektu.

Kontrolní a řídicí činnost provádí	Kompetence
Ředitelka školy	Odpovídá za chod celé organizace
Zástupkyně ředitelky	Úzce spolupracuje s ředitelkou na vedení školy, spoluvytváří její koncepci, v neodkladných záležitostech zastupuje ředitelku v době její nepřítomnosti a plní další úkoly uvedené v pracovní náplni
Vedoucí SPC	Odpovídá za chod SPC, úzce spolupracuje s ředitelkou v otázkách vedení organizace a v koncepční oblasti
Vedoucí školní jídelny	Odpovídá za chod ŠJ a kuchyně
Školník	Odpovídá za opravy a údržbu školy a za práci provozních pracovníků

Hlavní dokumenty školy:

- rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
- zřizovací listina
- školní vzdělávací program

- školní řád
- provozní řád
- organizační řád
- směrnice a pokyny ředitelky školy
- vnitřní platový předpis
- zápisy z pedagogických a provozních porad
- kniha úrazů
- hospodářská dokumentace
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách

Vnitřní informační systém:

- **osobní rozhovor** s každým pracovníkem dle potřeby
- **oběžník** pro rychlý a spolehlivý přenos informací všem přítomným na pracovišti
- **komunikace po internetu**
- **nástěnka** pro přenos informací s delší platností
- **miniporady** pro organizační záležitosti (jednou týdně nebo podle potřeby)
- **provozní porady** (jednou týdně nebo podle potřeby)
- **pedagogické/provozní porady** podle plánu porad

Vnější informační systém:

- **webové stránky** poskytují informace dlouhodobějšího charakteru
- **informace pro rodiče** v šatnách – operativní zprávy
- **komunikace po internetu**
- **individuální rozhovory s rodiči** – pro každodenní přenos informací
- **podklady pro výroční zprávu** zřizovatele
- **výkazy** – zahajovací, platové, pracovní, o úrazovosti, o stravování...
- **spolupráce se zřizovatelem**
- **spolupráce s jinými organizacemi**

4.6 Personální zajištění

Mateřská škola je sedmitřídní, provoz v každé třídě zajišťují dvě učitelky. Mateřská škola disponuje pouze pěti učebnami, ve 4 z nich je umístěno 1,5 třídy dětí a 3 učitelky, které zajišťují celodenní provoz každé třídy. Tímto je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů. Mateřská škola zaměstnává rovněž asistenty pedagoga. Dlouhodobě jsou všichni pedagogičtí pracovníci vč. asistentů pedagoga plně kvalifikovaní. Všichni pedagogičtí pracovníci pracují na svém celoživotním vzdělávání, což ředitelka v rámci rozpočtu a organizačních možností školy podporuje. Využívají k tomu systém DVPP, čerpají dny pro samostudium, vzájemně se navštěvují a sdílejí svoje zkušenosti. Specializované služby, jako je rehabilitace, logopedie, psychologická diagnostika a intervence jsou zajišťovány odbornými pracovníky našeho SPC, popř. jiných organizací.

Mateřská škola

Pedagogičtí pracovníci: ředitelka, školská logopedka, speciální pedagožka, učitelky, asistenti pedagoga;

Nepedagogičtí pracovníci: účetní, školnice, řidič, uklízečky;

Školní jídelna:

Nepedagogičtí pracovníci: vedoucí ŠJ, kuchaři;

Speciálně pedagogické centrum

Pedagogičtí pracovníci: vedoucí SPC, speciální pedagogové, psychologové;

Nepedagogičtí pracovníci: sociální a administrativní pracovník;

Požadavky vedení školy na pedagogické pracovníky mateřské školy

- vzdělání v oboru speciální pedagogika, především v psychopedii a logopedii, vítáno vzdělání v oboru předškolní pedagogiky
- hodnotový systém zaměřený na zdraví a život každého dítěte
- fyzická zdatnost a psychická odolnost, celkově vyvážená osobnost
- schopnost a ochota naladit se na dítě a jeho potřeby, praktikovat prvky respektujícího přístupu

Pokyny vedení školy pedagogickým pracovníkům mateřské školy

- plně využívejte svoji odbornost a dle možností prohlubujte svoji kvalifikaci
- řiďte se školním vzdělávacím programem, realizaci zajišťujte podle svého třídního vzdělávacího programu
- připravujte se na přímou pedagogickou činnost, promyšleně volte didaktické, rehabilitační či kompenzační pomůcky
- v průběhu přímé pedagogické činnosti za všech okolností pečujte o zdraví a životy svěřených dětí, jako učitelka bezvýhradně odpovídáte za jejich bezpečnost
- sledujte, zaznamenávejte a hodnotte výsledky své práce a individuální pokroky dětí
- využívejte aktuálních situací k výchovným a vzdělávacím účelům
- snažte se zajistit vše tak, aby se děti cítily v pohodě (fyzické i psychické)
- zajistěte dětem dostatek podnětů k učení a radost z něho
- posilujte sebevědomí dětí a jejich důvěru ve vlastní schopnosti
- podporujte dětská přátelství
- s každým dítětem vedte rozhovor alespoň 1x denně
- motivujte děti k jídlu, v žádném případě je však do jídla (pití) nenuťte
- dětem s nízkou potřebou spánku nabídněte náhradní program
- usilujte o partnerský vztah mezi rodinou a školou, vedte s rodiči průběžný dialog o jejich dítěti, informujte o jeho prospívání a rozvoji
- plňte úkoly vyplývající z popisu práce
- jednejte v souladu s vnitřními předpisy školy (řády, směrnice, pokyny ředitelky aj.)

4.7 Spoluúčast rodičů

Zaměstnanci školy se snaží vytvořit partnerský vztah se zákonnými zástupci dětí. Pravidelně je informují o dění školy i o prospívání jejich dítěte. Rodiče mají příležitost účastnit se různých programů, mohou spolurozhodovat při plánování programu mateřské školy. Snažíme se rodiče pravidelně a dostatečně informovat o všem, co se ve škole děje. Pedagogové informují rodiče o individuálních pokrocích, společně hledají optimální výchovné a vzdělávací postupy. O případných nezdarech dítěte podávají informace s taktem a ohleduplně, snaží se nezasahovat do soukromí rodiny s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Ve zvlášť závažných situacích, nebo přejí-li si to rodiče, je možné nabídnout služby poradenského pracoviště.

V naší mateřské škole má svou dlouholetou tradici Sdružení rodičů Klubíčko. Výbor klubu, složený ze zástupců rodičů každé třídy, jednatelky z řad učitelského sboru a ředitelky školy, se v každém školním roce schází minimálně třikrát a řeší aktuální otázky týkající se .

Formy spolupráce:

- rodičovská schůzka, která se koná vždy v posledním srpnovém týdnu,
- pravidelné schůzky volených zástupců ze strany rodičů s vedením školy (3x ročně),
- každodenní hovory pedagogů s rodiči, tématem mohou být organizační i výchovné záležitosti a jiné,
- dotazníkové a anketní šetření (podle aktuální potřeby),
- besídky pro rodiče (vánoční, ke Dni matek, rozloučení se školáky apod.),
- spolupráce při organizování školních akcí, výletů, plavání, zahradních slavností aj.,
- spolupráce při podávání žádostí o granty,
- pomoc rodinných příslušníků při udržování školní zahrady, drobné opravy hraček.

Snažíme se vyhovět přání některých rodičů a dávat na webové stránky školy aktuální informace zejména o mimořádných akcích. Ukazuje se, že je-li dítě dlouhodobě nepřítomné, není způsob podávání informací v šatně na nástěnce dostačující.

5. Organizace vzdělávání

Mateřská škola speciální je určena dětem se speciálními vzdělávacími potřebami ve věku od tří, resp. dvou do šesti, resp. sedmi let. Podmínkou přijetí dítěte je žádost podaná zákonným zástupcem dítěte a doporučení školského poradenského zařízení. Strategie rozdělení dětí do tříd vychází z věku dítěte a z druhu/typu/míry speciálních vzdělávacích potřeb.

- **Sluníčka** – třída je určena především dětem nejmladším a těm, které přicházejí z rodiny a nejsou zvyklé na skupinové vedení. Hlavní programovou náplní je pozvolná a nenásilná adaptace dětí na nové prostředí, seznámení se s denním režimem mateřské školy, získání základních dovedností a určité samostatnosti v sebeobsluze, hygieně a stravování, získání zkušeností v sociální oblasti a v komunikaci s vrstevníky i dospělými osobami.
- **Myšky** – třída je věkově smíšená, je určena především dětem s výraznými problémy v oblasti dorozumívání. Jako hlavní vzdělávací metoda je používána struktura, dále mluvená řeč doprovázená ustálenými gesty – Makaton, a individuální přístup.
- **Zajíčci** – třída je věkově smíšená, hlavním záměrem třídního vzdělávacího programu je podporovat zvědavost dětí a jejich přirozenou touhu po učení, aktivity jsou zaměřené na rozvoj kognitivních funkcí, komunikativních kompetencí a sociálních dovedností.
- **Mravenečci** – třída je určena především dětem s odkladem školní docházky. Program je koncipován s ohledem na předškolní přípravu, děti mají k dispozici tematicky zaměřené koutky pro hru, ale zároveň se v časově omezené době učí pracovat v lavici, na psací tabuli či na interaktivní tabuli, učí se soustředit na práci, dokončit daný úkol, orientovat se ve svých věcech, pracovat pod slovním vedením dospělého.
- **Hrášci** – třída je věkově smíšená, je určena pro děti s lékařskou diagnózou autismus a dalšími pervazivními vývojovými poruchami. Vzdělávací práce vychází z TEACCH

programu, využívá metodu strukturovaného učení, která dětem napomáhá orientovat se v prostředí. Jde o vytvoření systému, který odpovídá dítěti na otázky kdy, kde, co, jak a jak dlouho bude dělat. Dětem jsou sestavovány individuální režimy dne, které jsou znázorněny pomocí konkrétních předmětů, fotek či piktoqramů označujících jednotlivé činnosti. Aktivity v této třídě jsou více než kde jinde založeny na hledání motivačních činitelů, díky nimž je dítě ochotno aktivně se učit.

Speciální přístupy

- logopedie, celkový rozvoj komunikačních dovedností
- fyzioterapie Vojtovou metodou (externě)
- canisterapie
- využití relaxačního a stimulačního bílého pokoje
- individuální předškolní příprava vč. grafomotorických cvičení

Prvořadým úkolem pedagogických pracovníků je vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení i ke komunikaci a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. K naplnění stanovených cílů využíváme především těchto pomocných faktorů:

- vysokou kvalifikovanost a mimořádné osobní nasazení pedagogických pracovníků,
- vysoce profesionální a lidský přístup
- zvýšený počet pedagogických pracovníků ve třídě – asistenti pedagoga
- snížený počet dětí ve skupině,
- upravené prostředí tříd, tvoření „pracovních“ skupin
- upravenou životosprávu dětí (zejména respektování individuálních potřeb při střídání aktivity a odpočinku),
- příznivé psychosociální klima,
- vhodnou organizaci vzdělávání,
- spolupráci školy s rodinou,
- uplatňování poznatků z oboru školský management při řízení školy.

Kritéria přijímání dětí do speciální mateřské školy

1. speciální vzdělávací potřeby dítěte (doporučení ŠPZ)
2. věk dítěte

Přijímání dětí je zcela individuální, zohledňujeme potřeby rodiny, diagnózu, věk, skutečnost, zda dítě již některou vzdělávací institucí navštěvuje, jaké v ní má vytvořené podmínky a s jakou perspektivou mohou rodiče počítat. V úvahu bereme i stávající sestavu dětí ve třídě, snahou je vytvořit dětem optimální prostředí pro jejich rozvoj.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah ŠVP je členěn do pěti integrovaných bloků (6.1 – 6.5) s libovolným počtem témat představujících nabídku, kterou učitelky v průběhu školního roku využívají, upravují, rozšiřují, tj. tvůrčím způsobem rozpracovávají do třídních programových bloků. Učitelky při tvorbě programu respektují a zohledňují individuální vzdělávací potřeby jednotlivých dětí, jejich věkové zvláštnosti, zájmy, sociální zkušenosti i celkovou úroveň rozvoje. Je žádoucí, aby se nabízená témata nejen prolínala, ale v průběhu školního roku v různých obměnách i

opakovala, aby byla dětem poskytnuta příležitost pojmout téma osobitým způsobem, vidět je v souvislostech a tím je i lépe pochopit. Podobně pracujeme se vzdělávacími cíli a klíčovými kompetencemi, které rovněž prolínají celým vzdělávacím procesem.

6.1 Korálek nových přátelství

6.1.1

Název: Moji noví kamarádi

Záměr: děti získávají nové vědomosti a poznatky o skupině dětí, snaží se navazovat první sociální vztahy, učí se komunikovat s vrstevníky.

Cíl: osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti. Seznámit se s pravidly chování ve vztahu k druhému. Poznávat sama sebe a rozvíjet pozitivní city ve vztahu k sobě. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se). Rozvíjet schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Nabídka intelektových činností: záměrné rozvíjení komunikace v komunitním kruhu s využitím fotografií (dítě a jeho rodina, třída). Dramatizace pohádek, skládání puzzle s vhodnou tematikou – postava. Sestavování z drobného materiálu – magnetická stavebnice, hříbečky.

Básně a říkanky: Pořádníček; Ruce na objímání; Nevídáno neslycháno.

Písňe: Barevná školka; Ať jsi holka nebo kluk; Kdo jsi kamarád; Kdo má ruce.

Četba: Byla jedna koťata (L. Štíplová); Zahrada (J. Trnka); Amálka (V. Čtvrtek).

HPH: Na šáteček

Didaktické hry: Kamarád; Do kolečka; Podávaná; Na židličky; Najdi dvojče; reakce na slovo; volání jména – nahlas a potichu; věž z rukou; lechtání pírkem; na jména - posílání míče, opakování jmen; společné stavění domečků - lego, molitanová stavebnice; tichá voda - poznávání kamaráda hmatem; komunitní kruhy - posílání pohlazení.

Nabídka praktických činností: kresba a obkreslování postavy - kamarád, koláže. Prostorové tvoření z hlíny, modelovací hmoty.

Grafomotorika: obličej – kroužení; dva kamarádi - spojování bodů

Pohybové aktivity: ocásková honička; škatulata; vysvobozovací honička; kde co je; všichni domů; kutálení míče v kruhu.

Očekávané výstupy: respektování potřeb jiného dítěte. Všímání si toho, co si druhý přeje či potřebuje (dělit se o hračky, počkat, vystřídat se). Zvládnutí základních pohybových dovedností a prostorové orientace. Prožívání a projevení co cítí, snaha o ovládnutí svého afektivního chování. Naučit se přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat přátelství. Porozumění běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých. Přizpůsobování se běžným proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.

Rizika: nedostatek možností pro aktivity dětí, nedostatek pohybu, neocenění schopností a dovedností.

6.1.2

Název: Naše školka

Záměr: děti se seznamují s prostory třídy, s prostory celé školky, s novými dospělými lidmi, kamarády ve třídě i ve školce. Snaha o odpoutání se od rodiče po určitou dobu.

Cíl: rozvíjet pohybové schopnosti a zdokonalit dovednost v oblasti hrubé i jemné motoriky. Získat relativní citovou samostatnost. Rozvíjet kooperativní dovednosti. Poznávat a vytvářet pravidla společného soužití, porozumět základním projevům neverbální komunikace

obvyklým v tomto prostředí. Seznámit se světem lidí, osvojit si poznatky o prostředí, v němž dítě žije.

Nabídka intelektových činností: vytváření třídních pravidel, seznamování se s rituály třídy – uvítací písničky, říkanky, seznámení se s režimem dne, společné navštěvování ostatních tříd v mateřské škole.

Básně a říkanky: Třídy; Komín; Kluci; Pořádníček; Rozpočítadlo

Písňe: Dneska jdeme do školky; Holky z naší školky

Četba: Poprvé ve školce; Kdy je maminka nejkrásnější

HPH: Had leze z díry

Didaktické hry: cestování podle mapy po prostorách školky – ostatní třídy, kuchyň, zahrada; seznamování se s dospělými lidmi, které budeme potkávat – kuchařka, školnice, učitelé, ředitelka. Rozlišovat svoji značku-fotografii; orientovat se v prostoru; rozlišovat základní časové údaje. Hry na zrakovou pozornost – co se změnilo; Kimova hra; schovávání. Hry na sluchovou pozornost – hádání zvuků, kdo mluví, odkud zvuk přichází.

Nabídka praktických činností: vytváření obrázků tříd různými technikami – obtiskování, mačkání papíru a lepení, textilní koláž.

Grafomotorika: sluníčko, hrášek (symboly tříd) – kroužení.

Pohybové aktivity: Na zvoneček; Pepíčku, pípni; hry s padákem.

Očekávané výstupy: zvládnutí sebeobsluhy – stolování, oblékání, osobní hygiena. Odloučení se po určitou dobu od rodičů a blízkých, naučit se být aktivní i bez jejich podpory. Navazování kontaktů s dospělými, kterým jsou svěřeny do péče, překonávání studu, respektování. Začlenění do třídy a zařazení mezi své vrstevníky, respektování jejich rozdílných vlastností, schopností a dovedností. Naučit se bezpečně orientovat ve známém prostředí i v okolí tohoto prostředí (v budově mateřské školy, v blízkém okolí MŠ).

Rizika: nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu dokončení a rozvinutí.

6.1.3

Název: S čím si ve školce hrajeme

Záměr: děti se učí různým herním dovednostem za použití rozdílných hraček. Mají příležitost vše vyzkoušet, účastnit se společných her, spolupracovat na vytváření jejich pravidel. Prostřednictvím her rozvíjet představivost dítěte.

Cíl: rozvíjet a užívat všech smyslů. Rozvíjet zájem o sdělení verbální i neverbální. Rozvíjet schopnost sebeovládání, získat schopnost záměrně řídit svoje chování. Rozvíjet tvořivost a kooperativní dovednosti. Seznamovat s místem a prostředím, ve kterém dítě žije.

Nabídka intelektových činností:

Básně a říkanky: Kdo se se mnou zatočí; Kamarádi; Tleskaná; Bublina; Korálková; Zvuky; Kdo se směje (Z. Pospíšilová – Hrajeme si s básničkou).

Písňe: Tatičku hraj; Kolem dokolečka, naše zahrádečka; Zajíc na bobku; Není nutno; Večerníček; Budulínek

Četba: O Budulínkovi - četba, poslech, následné sestavování děje z obrázků.

HPH: Zlatá brána

Didaktické hry: hmatové poznávání jednotlivých hraček; pracovní listy – dějové obrázky; vyhledávání hraček na složitějších obrázcích, kam patří hračky a kam jídlo/oblečení/hygienické předměty; Kimova hra; přiřazování součástí hraček k sobě (vláček-koleje, duplo kostky-figurky, nádobíčko-kuchyňka aj.); pexeso, deskové hry (Šneci, Člověče nezlob se, Za pokladem); didaktické hry (puzzle, párování dvojic obrázků s drobnými detaily, Kde se schovává aj.); konstruktivní hry (duplo, koleje, silnice, zasouvací a jiné stavebnice –

stavby podle fantazie nebo podle reálného vzoru), hry podle scénářů (možno využití videí); ekologická hra - třídění odpadového materiálu do barevných krabic odpovídajících barvám kontejnerů. Uklízení hraček podle druhu (kam co patří).

Nabídka praktických činností: modelování a vykrajování (výroba hry). Sestava z kostek – lepení dřevěných kostek do libovolného útvaru, obarvení. Malování autíčkem, mašinkou – stopy kol a výroba dopravních prostředků z krabiček a pet víček (společná práce na velký formát). Vystřihování tvarů – složení do tvaru určité hračky, lepení, otisk barvou na linoryt válečkem.

Grafomotorika: auta a garáže - spojování bodů čarami, nafukovací balónky – kroužení, svislé čáry; projíždění dráhy auta v pískovnici, na papíru mezi čarami.

Pohybové aktivity: hledání hraček v prostoru, běhání na zvukový signál s tříděním hraček, posílání aut s nákladem mezi kamarády, Chodí pešek okolo, Rybičky rybáři jedou, napodobivé hry (na kuchaře, na obchod aj.), hry s padákem, závody skupin (postupné sestavování skulptury ze stavebnice, střídání se, čekání). Relaxace s hudbou – padák. Vyfukování a chytání bublin, magic ball. Návštěvy rozličných hřišť s různými herními prvky, na zahradě tříkolky, odrážedla, koloběžky.

Očekávané výstupy: zvládání základních pohybových dovedností a prostorové orientace. Ovládání dechového svalstva. Naučit se zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony. Ovládání koordinace ruky a oka, zacházení s hračkami. Záměrné pozorování, všímání si nového, změněného. Dodržování herních pravidel. Naučit se pochopit, že každý má ve společenství svou roli, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí. Naučit se záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.

Rizika: nedostatek možností projevit vlastní city. Nepřiměřené nároky na dítě. Nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí, dokončení.

6.1.4

Název: Vůně ovoce

Záměr: dítě je seznámeno s různými druhy ovoce, jejich chutí a vůní, na základě čehož je dokáže odlišit. Seznámení se s barvami, překonání vlastní „nejistoty“ při ochutnávání. Ukázat, jakým způsobem je možné ovoce dále zpracovávat.

Cíl: osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví, osobní pohody. Vytvářet zdravé životní návyky a postoje jako základ zdravého životního stylu. Rozvíjet a kultivovat smyslové vnímání. Posilovat zvědavost, zájem a objevování. Posilovat prosociální chování. Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním prostředí.

Nabídka intelektových činností: tematické hry na povolání kuchaře a prodavače – možno i jako skupinové hry. Krájení reálného ovoce, krájení dřevěného ovoce. Výroba ovocné přesnídávky, jablek v županu, ovocné šťávy, pečení ovocného koláče a následné ochutnávání, nabízení ochutnávky kamarádovi. Zamrazování ovocné šťávy v tvořících na zmrzlinu, konzumování. Nákup ovoce v obchodě, návštěva ovocného sadu – sběr ovoce.

Básně a říkanky: (s nápodobou pohybů): Říkanka o ovoci; Jablíčko; Hruška; Ovoce a zelenina; Švestka; Mrkvíčkový salát; Ovocný cirkus (Z. Pospíšilová – Hrajeme si s básničkou); Jahody (K. V. Rais); Jabloňka

Písně: Pod naším okýnkem; V zahradě na hrušce; Tři citrónky; Na zahrádce; Jabluňka; Náušnice z třešní.

Četba: Krtek a meloun, Šípková Růženka (J. Žáček)

HPH: Měla babka (taneček)

Didaktické hry: poznávání ovoce podle chuti/vůně/barvy. Přiřazování ovoce – celé a rozkrojené. Hádanky, odlišení zdravého sladkého ovoce od nezdravých sladkostí (sušenky, čokoláda, bonbóny). Z jakého ovoce lze vytvořit šťáva, jaké je sladké/kyselé. Ochutnávání jednotlivých druhů ovoce – výběr. Pexeso s ovocem, poznávání obrázků ovoce na složitém podkladu, desková hra Čtyři druhy ovoce, posloupnost obrázků: ovoce celé-poloviční-téměř snědené.

Nabídka praktických činností: společná práce – kompot – modelování ze slaneého těsta, modelíny, keramické hlíny (makety ovoce do sklenice), trhání látky, vázání mašle. Navlékání sušených jablek, švestek, čerstvých šípků – korále. Ovocný strom – koláž (prstové barvy, noviny, rýže, dýha, látky).

Grafomotorika: jablko a hruška - kruh a ovál; mísa - spodní oblouk (spojení s výtvarnou technikou otisk různých druhů ovoce)

Pohybové aktivity: chůze do kruhu při rytmickém vedení básničky Ovocný cirkus; třídění ovoce, případně barev (čtyři druhy - 4 skupiny dětí); překážková dráha: kutálení gymballu jako jablka s písničkou Koulelo se jablíčko, chůze po špičkách (sběr ovoce ze stromu), lezení po čtyřech (sázení pecek); míčkování s využitím písničky a následná relaxace při hře na klavír.

Očekávané výstupy: zvládnutí jemné motoriky. Sladění pohybu s rytmem. Naučit se rozlišovat, co podporuje zdraví a co mu škodí. Vědomé využívání všech smyslů. Naučit se těšit se z hezkých a příjemných zážitků, spolupracovat s ostatními. Vyjadřování se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností.

Rizika: zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat. Chybění informace, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí. Patný příklad dospělých.

6.1.5

Název: Podzim na zahradě a na poli

Záměr: děti se učí poznat a pojmenovat různé druhy zeleniny

Cíl: zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky. Posilovat tvořivost. Rozvíjet pozitivní city ve vztahu k sobě (sebedůvěra). Seznámit děti s různými druhy a tvary zeleniny a ochutnat neznámý druh zeleniny. Rozvíjet dramatické dovednosti dítěte.

Nabídka intelektových činností:

Básně a říkanky: Brambora; Kopu brambory; První pohádka.

Písně: Na zahrádce (Z. Svěrák); Řepa; Sedlák; Brambory to je strava naše; Lečo.

Četba: O veliké řepě; Kaštánek; Martínkova čítanka.

HPH: Šel zahradník do zahrady.

Didaktické hry: co roste na zahradě a na poli (poznávání, třídění zeleniny - brambory, řepa, dýně, mrkev); přiřazování zeleniny k obrázkům; poznávání zeleniny hmatem; pexeso; domino; algoritmus; stínové obrázky; hádanky, co do řady nepatří; půlené obrázky zeleniny; puzzle; seznámení s různými tvary; rozlišování pojmů malý/velký. Na kuchaře - (nakupování zeleniny, vaření zeleninové polévky, ochutnávání zeleniny, hra na obchod (nápodoba hry); krájení dřevěné zeleniny

Nabídka praktických činností: obtiskování reálné zeleniny, modelování, panáčky z dýně, papírová mozaika

Grafomotorika: řepa, dýně – kroužení; spojování stejné zeleniny

Pohybové aktivity: překážková dráha – převážení brambor na trakaři; tahání řepy, brambor; dramatizace pohádky O veliké řepě – znázornění děje pomocí obrázků.

Očekávané výstupy: zvládnání základních pohybových dovedností. Naučit se třídit zeleninu do kategorií. Prožívání radosti ze zvládnutého. Osvojení si elementárních poznatků o okolním prostředí – zahrada, pole. Naučit se vyjadřovat prostřednictvím hudebních a dramatických činností.

Rizika: nedostatečné ocenění snah dítěte, nedostatečná bezpečnost při práci s nožem.

6.1.6

Název: Les a jeho plody

Záměr: děti se seznamují s přírodním prostředím lesa.

Cíl: rozvíjet a užívat jednotlivé smysly. Rozvíjet hudební vnímání. Rozvíjet paměť a pozornost. Rozvíjet kooperativní dovednosti. Seznámit se s prostředím lesa a s jeho plody. Rozvíjet dramatické dovednosti dítěte.

Nabídka intelektových činností:

Básně a říkanky: Muchomůrka; Hádaly se houby

Písňe: Já do lesa nepojedu; Hajný je lesa pán; Pod dubem, za dubem; Trpasličí svatba

Četba: Červená Karkulka; O Budulínkovi

HPH: Veverko hop

Didaktické hry: Co roste v lese - pojmenovávání a třídění plodů a přírodnin; rozlišování jehličnatého a listnatého stromu – jaké na nich rostou plody; houby – jedlé a jedovaté, přiřazování plodů k větvíčkám; hmatová hra- děti poznávají po hmatu různé přírodniny (šiška, žalud, list, jehličí, kaštan); pohádka Červená Karkulka – poslech a dramatizace, znázornění děje pomocí obrázků.

Nabídka praktických činností: korále – navlékání plodů, vyrábění lesního skřítky, obtiskávání přírodnin (listy, šišky, žaludy, kaštany, jehličí), koláž z přírodnin, vyrábění jehličnatého a listnatého stromu (skupinová práce), vyrábění muchomůrek (z ruliček od toaletního papíru).

Grafomotorika: houba – horní oblouk; muchomůrky – tečky (kroužení).

Pohybové aktivity: hra s padákem a s přírodninami; Na houbaře; „Jdeme do lesa“ – překážková dráha (běh mezi položenými lany, přechod přes masážní kameny, slalom mezi pařezy, hod šiškami na cíl); relaxace (posloucháme zvuky lesa, ptáčích zpěv - CD); návštěva lesa – stavění domečků z přírodnin.

Očekávané výstupy: rozlišování přírodnin pomocí smyslů (hmatu). Soustředění se na činnost a udržení pozornosti. Prožívání radosti ze zvládnutého. Respektování potřeby jiného dítěte (střídání při hře, překážkové dráze). Osvojení si elementárních poznatků o okolním prostředí lesa. Naučit se vyjadřovat prostřednictvím hudebních a dramatických činností.

Rizika: riziko zranění při pobytu v přírodním prostředí.

6.2 Korálek zázraků a tajemství

6.2.1

Název: Barvy podzimu

Záměr: seznamovat děti s okolním prostředím, se změnami v přírodě, všimnout si, co přináší změna ročního období (znaky podzimu, ptáci odlétají, barevné listí, počasí, oblečení)

Cíl: rozvíjet pohybové schopnosti a zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky. Osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti. Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní i expresivní. Rozvíjet tvořivost (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření). Posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, zájem, radost z objevování). Posilovat prosociální chování k ostatním lidem. Rozvíjet schopnost žít

ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se). Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

Nabídka intelektových činností: přímé pozorování blízkého okolí, přírody, přírodních jevů; rozhovor o výsledku pozorování, vycházky do blízkého okolí

Básně a říkanky: Listopad (J. Žáček); Přivítání (Fr. Halas); Podzim (J. Faltus); Listopad (J. Čarek); Padá listí; Podzime, podzime; Mlha; Podzim; Loučení vlaštoviček.

Písňe: Listopad; Deštík; Jednou, když pršelo; Podzimní vítr; Čiříkanka; Říkadlo (Kolotoč her, písni a říkadel); Ptačí pírkó; V dešti (Skřivánek); Deštík; Vítr (P. Jurkovič); Podzime, vítej (J. Kratochvíl); Vlaštovičko, leť (O. Rödl, J. V. Sládek), Kapi, kap (R. Hrček).

Četba: Jak se směje sluníčko (Fr. Čečetka); Poslední vlaštovka (E. Petiška); Honička nad Prahou (Věra Adlová)

HPH: Kap, kap; Mráčky

Didaktické hry: najdi stejný list (tvar, barva, velikost); pracovní listy (přiřazování, bludiště, barvy, početní řady); prohlížení knih, obrazového materiálu; hraní společenských her (pexeso, loto, domino obrázkové, doplň barvu).

Nabídka praktických činností: výtvarné hry s barvami (zapouštění, rozfoukávání, otisky), želatinové obrázky, obrázky pod igelit, frotáž listů, rozvoj kresby, malování: podzimní skřítki, stromy, listy, dešť, vítr, počasí, deštníky, pláštěnky, holinky, modelování, manipulace a hry s přírodninami, různým materiálem, konstruování z papíru, stavebnic, přírodnin, písku. Hrabání listí na zahradě, poznávání vlastního oblečení, kam se co obléká, přizpůsobit oblečení počasí.

Grafomotorika: padá listí - svislé čáry; prší: přerušované svislé čáry; ptáci odlétají: čáranice.

Pohybové aktivity: PH: Na počasí; Na vítr; chůze a běh se stuhami, hra s padákem, listy, překážkové dráhy, motivační cvičení s říkadly (Strom).

Očekávané výstupy: zvládnutí základních pohybových dovedností. Zvládnutí sebeobsluhy, s péčí o osobní věci. Zvládnutí jemné motoriky. Porozumění slyšenému, dorozumění se pomocí slov, gest. Zapamatování si krátkých textů. Naučit se zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi). Naučit se orientovat se v elementárním počtu (1 -5). Osvojení si elementárních poznatků o okolním prostředí.

Rizika: málo příležitostí k pracovním úkonům.

6.2.2

Název: Draci letí

Záměr: zlepšovat tělesnou zdatnost dítěte, podporovat rozvoj pohybových a manipulačních dovedností

Cíl: rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost. Osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti. Rozvíjet řečové schopnosti, vytváření pojmů. Chápat základní prostorové pojmy. Rozvíjet poznatky, schopnosti a dovednosti umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit. Rozvíjet schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně. Osvojit si elementární poznatky pro navazování vztahů k jinému dítěti, druhým dětem. Seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu.

Nabídka intelektových činností: hry s magnetickou, hříbkovou mozaikou (různé velikosti); konstruování se šroubovací stavebnicí; zatloutání dřevěných tvarů, magnetická stavebnice.

Básně a říkanky: O větru; Pouštění draka; Nebe plné draků; Pouštění draků; Dráčku, dráčku; Mámo, táto, draci letí; Vysoko si vzlétl drak.

Písničky: Drak; Vyletěl si pyšný drak; Mráček a dráček; Není drak, jako drak

Četba: Míček Flíček; Honzíkova cesta.

Didaktické hry: Dračí ocásky - střídání barevných mašlí; jak se směje drak - výrazy obličeje; Kde létá drak - orientace na ploše. Barvy, geometrické tvary (přiřazování, pojmenování, algoritmy), části obličeje, výrazy obličeje, rytmizace písní, říkadel, skládání půlených obrázků, puzzle.

Nabídka praktických činností: malování, kreslení draků a větrníků, omalovánky, skládání papíru podle vzoru, pokynu, stříhání, lepení, vázání uzle, provlékání, vytváření draka z listů, přírodnin, společné vyrábění draka.

Grafomotorika: draci letí, pouštíme draka - čáranice

Pohybové aktivity: PH: dráček, chůze a běh v terénu, pouštění draka, honičky s drakem, překážkové dráhy, říkadla s pohybem, dechová cvičení, mimické vyjádření nálad u zrcadla.

Očekávané výstupy: zvládání prostorové orientace a běžných způsobů pohybu v různém prostředí. Ovládání dechového a mimického svalstva. Zvládání koordinace oka a ruka, zacházení s grafickým a výtvarným materiálem, jednoduchými hudebními nástroji. Chápání elementárních matematických souvislostí (porovnávat, uspořádat a třídit soubory podle určitého pravidla). Chápání prostorových pojmů. Prožívání radosti ze zvládnutého a poznaného. Uvědomování si svých práv ve vztahu k druhým a přiznávání stejných práv druhým. Porozumění běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých. Naučit se orientovat se bezpečně v okolí MŠ, chovat se přirozeně a bezpečně doma i na veřejnosti.

Rizika: časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti.

6.2.3

Název: Uspáváme zvířátka

Záměr: seznamovat se s lesními zvířaty, pojmenovat je, mít povědomí o jejich způsobu života a vážit si každého živého tvora

Cíl: osvojit si poznatky o podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody. Rozvíjet řečové schopnosti (dramatického projevu vyjadřování) a komunikativní dovednosti. Osvojit si základní poznatky o prostředí, v němž dítě žije. Rozvíjet úctu k životu.

Nabídka intelektových činností: hry se zvířátky, stavění lesa, uspávání zvířátek, vycházky do lesa, uzamykání lesa.

Básně a říkanky: U našeho lesíka (J. Kožíšek)

Písně: Medvěd; Medvěd a buben; Ježek; Ježci; Veverka; Zajíček; Liška a ježek; Běží liška k táboru.

Četba: Kmotr ježek (J. Hais); Dobrodružství veverky Zrzečky (J. Zeman); O liščí mámě (I. Korschunowová); Lesní pohádky; Pohádky lesního ticha

HPH: Víš, proč malé medvíďátko; Na lišku; Na zajíčka; Ježek v lese

Didaktické hry: Kde bydlím - pojmenování zvířat, seznámení se se způsobem života zvířat, zásoby na zimu, orientace v prostoru (pojmy uvnitř, venku), pracovní listy (bludiště, hledej stejné), poslech relaxační hudby, ukolébavky, dynamika ve zpěvu i poslechu, dramatizace pohádky, rozpočítadla.

Nabídka praktických činností: malování, kreslení, výroba (masky zvířat, loutky zvířat, kulisy na dramatizaci), omalovánky, modelování, zapichování klacíků, vytváření pelíšků pro zvířátka, manipulace s přírodninami (zásoby na zimu), využití krabiček, ruliček k vytváření lesa.

Grafomotorika: Pelíšky- kroužení, Šel zajíček brázdou - vodorovná čára

Pohybové aktivity: PH: Na jelena; Veverko, hop; imitace pohybů, pohybové hry, překážkové dráhy (ve třídě i v lese), relaxační chvílky

Očekávané výstupy: naučit se mít povědomí o významu aktivního pohybu, odpočinku, aktivní používání nových slov. Naučit se spolupracovat s ostatními. Vyjednávání s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvení se na společném řešení. Vnímání širšího přírodního prostředí.

Rizika: užívání abstraktních pojmů, předávání hotových poznatků.

6.2.4

Název: Přišel k nám Mikuláš

Záměr: děti se učí zvládat a prožívat výjimečné situace s příchodem nadpřirozených bytostí, ochrana slabších spolužáků, nacházení útěchy u dospělého, naučit se porozumět základním projevům emocí

Cíl: osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí. Rozvíjet komunikativní dovednosti (verbálních i neverbálních). Posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem. Rozvíjet schopnost sebeovládání. Být si vědom své ceny, povzbuzovat sebevědomí, sebedůvěru dítěte. Seznamovat se se světem lidí, kultury a umění. Poznávat cizí kultury.

Nabídka intelektových činností:

Básně a říkadla: Mikuláši, přijď dnes k nám; Přišel k nám čert s Mikulášem; Čertík, čert a čertice Fr. Synek); My se čerta nebojíme (J. Dvořáková), Na Mikuláše (J. Žáček); Pekelná (P. Srnská); Celý rok jsme hodní byli; Jako čerti v pekle

Písňe: Ty, ty, ty (I. Loudová); Mik, Mikuláš (Skřivánek); Písnička pro čerta (J. Horáčková); Čertík Bertík; Čertovské rejdivání; Kolíbala bába čerta; Čertovské počasí; Přijde k nám Mikuláš

Četba: Mikuláš Mikulka (Eugen Sopko), Pět báječných strýčků

HPH: Je to žert, nebo čert? (B. Viskupová); Čerti v pekle (E. Janečková), tanec: Ďábelské počasí (M. Kružíková)

Didaktické hry: anděl, čert a Mikuláš - seznámení se s nadpřirozenými postavami, jejich vlastnostmi, atributy, pojmenovat části postavy, pojmy malý, velký, první, poslední, didaktické listy, seznamovat se s tradicemi. Hmatové hry - co přinesl Mikuláš, skládání postav, mikulášská nadílka.

Nabídka praktických činností: malování postav, vytváření postav (trhání, mačkání, stříhání, lepení papíru, využití různých materiálů: látky, vlny, kůže, drátky, přírodniny, umělé materiály), mikulášská punčocha, modelování bonbonů, balení do papírků.

Grafomotorika: uhlí v pytli - kroužení, čert mrská ocasem -dolní oblouk.

Pohybové aktivity: PH: Na čertíky; Třesky plesky; chůze a běh v zástupu, napodobovat pohyby (čert, anděl, Mikuláš), pohybové a taneční improvizace (rychle, pomalu), dětské chůdy

Očekávané výstupy: rozlišování, co zdraví prospívá a co mu škodí, naučit se chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých. Naučit se vést rozhovor, odpovědět na otázku. Uvědomování si příjemných a nepříjemných citových prožitků (láska, soucítění, radost, spokojenost, strach, smutek, odmítání). Naučit se chovat se citlivě, poskytnout útěchu, pomoci. Vnímání uměleckých a kulturních podnětů, pozorné poslouchání a sledování představení a hodnocení svých zážitků. Vyjadřování svých představ pomocí různých výtvarných dovedností a technik. Vnímání, že svět je rozmanitý, pozoruhodný a nekonečně pestrý.

Rizika: nedostatek času pro spontánní hru a její dokončení.

6.2.5.

Název: Slavíme Vánoce

Záměr: děti získávají představu o historickém původu vánočních svátků, pranostikách, symbolech a zvycích (adventní čas, Tři králové).

Cíl: zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky. Rozvíjet a užívat všechny smysly. Osvojit si další formy sdělení verbální, neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické). Rozvíjet schopnost citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat. Vytvářet prosociální postoje (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti).

Vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách. Rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách.

Nabídka intelektových činností: prožití adventního času, seznamování se s příběhem o narození Ježíše, vánočními tradicemi, zvyky, podoba vánoc (stromek, světýlka, svíčky, prohlížení ilustrací J. Lady, M. Alše), vůně vánoc (vánoční cukroví, ovoce, chvojí, františky), zvuky vánoc (zvonky, andělské zvonění, koledy), posilovat vztahy k rodině. Zdobení stromečku, vycházky na vánoční trhy, výstavy betlémů, divadelní představení, k vánočnímu stromu, nákup stromečku, prodej kaprů, příprava vánoční besídky, chození Tří králů.

Básně a říkanky: Vánoční stromeček (M. Florian); Ježíšku, píšu ti (A. Pánková); Vánoce, Prskavka; Kapři; Rybí Vánoce; Cukroví; Vánočka; Bim, bam; Andělíček; Ježíšek; Štědrý den

Písně: Zvony zvoní; Veselé Vánoce; V jeslích dítě spinká; Vánoční; Vánoční stromek; Na ledě, lidové koledy

Četba: Pohádky z vánočního zvonku; Vánoční příběhy; Vánoce s andílkem Vandílkem, Čekání na Vánoce; Český rok: Zima

HPH: Z jedné strany chvojka; Stojí vrba košatá; My tři králové

Didaktické hry: zdobíme stromeček - třídit velké, malé, barevné ozdoby, dárky, orientace nahore, dole

Nabídka praktických činností: výroba vánočních dekorací, aranžmá (adventní kalendář, věnce, ozdoby, řetězy, betlém) pro výzdobu třídy, výroba vánočních dáreků, balicího papíru, kreslení, malování dopisu Ježíškovi, kapra, stromečku.

Grafomotorika: prskavky- rovné čáry z jednoho bodu různými směry, ozdoby-kroužení, balíme dárek- spojování bodů

Pohybové aktivity: PH: Koleda, koleda Štěpáne, motivační cvičení, překážkové dráhy, štafety

Očekávané výstupy: koordinování lokomoce a dalších poloh a pohybů těla, sladění pohybu s hudbou a rytmem. Vnímání a rozlišování pomocí všech smyslů. Zvládání jemné motoriky, koordinace oka a ruky. Naučit se z paměti krátké texty, porozumění slyšenému. Těšení se z hezkých a příjemných zážitků, kulturních krás i setkávání se s uměním. Naučit se zachytit a vyjádřit své prožitky. Naučit se vnímat, co si druhý přeje a potřebuje, vycházet mu vstříc. Uvědomování si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých. Naučit se mít povědomí o širším společenském i kulturním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

Rizika: Přítomnost nevhodných podbízivých a nevkusných podnětů.

6.3 Korálek sněhových překvapení

6.3.1

Název: Co to studí?

Záměr: děti poznávají znaky zimy, všímají si rozdílů v počasí a změn ve svém okolí

Cíl: posilovat fyzickou i psychickou zdatnost. Rozvíjet řečové schopnosti i jazykové a komunikativní dovednosti. Podporovat zájem o učení a zpřesňovat smyslové vnímání. Osvojit si elementární poznatky důležité pro navazování vztahů k druhým lidem. Poznávat pravidla společenského soužití.

Nabídka intelektových činností: znaky zimy, vyprávění a práce s obrázky

Básně a říkanky: Sněhuláček panáček; Vločka; Mráz; Straka (R. Suchá: Rozpustilé básničky pro malé dětské ručičky)

Písně: Bude zima; bude mráz; Zima je tu děti; Sněží; Sněhuláci (L. Hemžáčková: Jaro, léto, podzim, zima)

Četba: Kuba a Kuba Kubikula, Paní Zima

HPH: Dva mrazíci; Zmrzlá honička; Zobáčky- práce s kolíčkem

Didaktické hry: sněhové koule (porovnávání malý- velký); studí – hřeje (seznámení s protiklady zima- teplo, horký- studený); co si oblečeme (pracovní listy- algoritmičké řady); zimní krajina (práce s obrázky dle instrukcí)

Nabídka praktických činností: pokusy s vodou, sněhem a ledem, stavba a výroba sněhuláka z rozličných materiálů (sníh, pěna, krupice), práce s papírem (mačkání koulí, vystřihování vloček), výroba krmítka a lojové koule, sypání zrní

Grafomotorika: ptačí let- nepřerušované čárání, zrní- tečky, vrána - horní oblouk

Pohybové aktivity: vycházka do okolí - pozorování ptáků a změn v přírodě, sněhová honička, překážkové dráhy

Očekávané výstupy: vnímání a rozlišování pomocí všech smyslů. Naučit se nová slova a aktivně je používat. Prožívání radosti ze zvládnutého. Záměrné pozorování a všímání si nového. Soustředění se na činnost. Navazování kontaktů s dospělými i s ostatními dětmi. Uplatňování návyků v základních formách společenského chování.

Rizika: nedostatek příležitosti k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti, nedostatek času pro spontánní hru.

6.3.2

Název: Zimní sporty

Záměr: děti se seznamují s možnostmi sportovního vyžití, vybírají zimní oblečení, připravují se na pobyt na horách

Cíl: rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky. Zpřesňovat smyslové vnímání. Podporovat kooperativní dovednosti. Osvojit si základní poznatky o prostředí, ve kterém dítě žije. Rozvíjet schopnost přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí.

Nabídka intelektových činností: třídění a přiřazování sportovních potřeb, práce s obrázky a piktogramy

Básně a říkanky: Šampioni lyžování; Sáňky (D. Šottnerová: Zima – zvyky, obyčeje, náměty, návody)

Písně: Splašila se jedna lyže; Jízda (K. Konvalinková: Jaro, léto, podzim, zima – ve školce je vždycky prima)

Četba: Libor na velikém kopci (U. Haderleinová: Příběhy pod polštář)

Didaktické hry: pexeso „zimní sporty“ (vyhledání shodných dvojic), pracovní list: přiřazování

sportovních potřeb, Logico primo, dějová posloupnost

Nabídka praktických činností: lyže (stříhání, malování vodovými barvami); sáňky (proplétání); svetr (provlékání); kulich (zapouštění barev)

Grafomotorika: lyžaři- spojování bodů, obloukové nebo spirálové tahy; pirueta- kroužení

Pohybové aktivity: pobyt venku a ozdravný pobyt na horách (bobování, klouzání, koulování, lyžování); Lyžař - rozcvička a motivační cvičení; Na sněhu - využití sportovních pomůcek (dětské dřevěné lyže, balanční plochy, skluzavka)

Očekávané výstupy: koordinování lokomoce, sladění pohybu s rytmem. Postupování podle pokynů a instrukcí. Uvědomování si svých práv ve vztahu k druhému, přiznávání stejných práv druhým a respektovat je. Jednání na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé. Zvládání běžných situací, které se doma a v mateřské škole opakují. Naučit se chovat se přiměřeně a bezpečně.

Rizika: neohleduplnost k druhým, nedodržení stanovených pravidel bezpečnosti.

6.3.3

Název: Moje tělo a zdraví

Záměr: děti si uvědomují vlastní tělo, učí se správně pojmenovat jeho jednotlivé části, osvojují si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví.

Cíl: osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví. Poznávat sebe sama. Rozvíjet kooperativní dovednosti a návyky dítěte. Vytvářet aktivní postoj k životu. Osvojit si poznatky o spoluvytváření zdravého a bezpečného okolního prostředí.

Nabídka intelektových činností: předcházení nachlazení, vhodné oblékání a strava, seznámení s hygienickými zásadami, staráme se o pacienta, v ordinaci u lékaře.

Básně a říkanky: To jsou prsty; Klouby.

Písně: Starý medvěd vzdychá; Každá ručka má prstíčky; Doktora se nebojíme

Četba: dětské encyklopedie, pohádky – Kdo pomůže hrochovi? (U. Haderleinová.: Příběhy pod polštář), O klukovi, který se tuze bál pana doktora (K. Čapek: Povídejme si děti)

HPH: Hlava, ramena; Dáme ruku tam; Kdo má ruce, tleskat musí; Každá ručka má prstíčky;

Didaktické hry: přiřazování obrázků, skládání postavy- tangram, orientace na vlastním těle, co umí naše tělo – smyslové hry (poznávání hmatem, sluchem, čichem, chutí), práce s piktogramy- protiklady

Nabídka praktických činností: práce s maňáskem, obkreslování postavy na velký formát papíru, otisky rukou a nohou, kresba postavy, obličej – doplnění detailů, panáček - modelování, léky- vzhazování korálků do lahvičky, hrneček- tisk houbou

Grafomotorika: kostra- svislé čáry; vaříme čaj- kroužení; teploměr- spojování bodů

Pohybové aktivity: překážkové dráhy, relaxační cvičení (M. Nikodémová: Jóga ve školce, M. Guillaud: Relaxace v mateřské škole), míčkování

Očekávané výstupy: pojmenování částí těla, některých orgánů. Dorozumívání se slovy i gesty, improvizování. Navazování a udržování dětských přátelství. Vytváření si základních představ o pravidlech chování. Zvládání běžných činností, praktických situací a požadavků kladené na dítě.

Rizika: nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (pohybu, spánku, osobního tempa), omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí.

6.3.4

Název: Masopust

Záměr: děti se seznamují s tradičním zimním svátkem

Cíl: rozvíjet a užívat všechny smysly. Podporovat tvořivost. Vytvářet prosociální postoje.

Seznamovat se světem lidí, kultury a umění. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se).

Nabídka intelektových činností: masopustní průvod – orientace na ploše a v prostoru; rozvoj fantazie, rozlišování emocí

Básně a říkanky: Masopust

Písňe: Masopust

HPH: Na medvěda; Hojačky, hojačky; tanec a hry s hudbou, karneval

Didaktické hry: masopustní dobroty – rozvoj předmatematických představ (porovnávání velikosti a počtu, třídění dle barvy, řazení

Nabídka praktických činností: výroba vlastních hudebních nástrojů a masek (využití rozličných pomůcek i výtvarných technik), výzdoba třídy, příprava hostiny, nákup potravin, pečení masopustních koláčů - práce s těstem, tematické omalovánky.

Grafomotorika: koláče- kroužení

Pohybové aktivity: masopustní průvod, karnevalová honička, cvičení s gymnastickým míčem

Očekávané výstupy: zvládnutí jednoduchých pracovních úkonů. Naučit se vnímat, že je zajímavé poznávat nové věci. Spolupracování s ostatními. Osvojení si elementárních poznatků o lidových zvycích a tradicích. Prožívání a projevování radosti. Uplatňování návyků v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi.

Rizika: nedostatečná motivace dětí k sebevyjádření.

6.3.5

Název: Pohádkový týden

Záměr: děti se seznamují s pohádkovými bytostmi, poznávají charakterové vlastnosti, učí se odlišit vymyšlené od skutečnosti.

Cíl: zdokonalovat dovednosti v oblasti jemné a hrubé motoriky. Rozvíjet komunikativní dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaný projev. Seznamovat s pravidly chování ve vztahu k druhému. Vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách. Vytvářet podvědomí o vlastní sounáležitosti se světem.

Nabídka intelektových činností: prohlížení knih, popis obrázku, hledání pohádkových hrdinů.

Básně a říkanky: První pohádka; Perníková chaloupka; Červená karkulka; hádanky

Písňe: Cesta do pohádky; Kašpárek; O Sněhurce

Četba: Nejznámější pohádky; O pejskovi a kočičce; Večerníček

HPH: Na ježibabu

Didaktické hry: výběr obrázků dle slovních instrukcí, řazení dějové posloupnosti, skládání pohádkových postav, rozvoj sluchového vnímání – hledání cinkajícího zvonečku, pentle pro vodníka – třídění dle barev a délky, tajemství Karkulčina košíčku – hmatové rozlišování

Nabídka praktických činností: výroba maňáska z vařečky či ponožky, šaty pro princeznu – práce s látkami, královská koruna – práce se štětcem, vybarvení ohraničení plochy, výroba vlastní pohádkové knihy

Grafomotorika: rolničky – kroužení, vodníkův rybník – kroužení, vlnky

Pohybové aktivity: motivační cvičení, balanční plochy, překážkové dráhy, štafety, slalom

Očekávané výstupy: porozumění slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj). Naučit se přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem. Utvoření si základní

dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách. Naučit se vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý.

Rizika: nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování

6.3.6

Název: Povolání

Záměr: děti se seznamují s jednotlivými profesemi dospělých, záměrně pozorují a napodobují.

Cíl: osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti. Rozvíjet kooperativních dovednosti. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se). Seznamovat se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije. Vytvářet si pozitivní vztah k prostředí, ve kterém žijeme.

Nabídka intelektových činností: práce s obrazovým materiálem, třídění a přiřazování pracovních pomůcek k jednotlivé profesi, společenské hry - pexeso, hádanky- rozvoj slovní zásoby.

Básně a říkanky: Pekař; Švadlenka

Písňe: Řemesla

Četba: Jak chtěl Martínek pomáhat

HPH: Šili ševci; Kovář kuje

Didaktické hry: třídění a přiřazování pracovních pomůcek k jednotlivé profesi, automechanik – skládání obrázku z dílků, pracovní listy, hledání shodných dvojic

Nabídka praktických činností: zatloukání hřebíků do měkké podložky, pekař – práce s těstem, kadeřník - nácvik práce s nůžkami, zedník – stavby dle vzoru

Grafomotorika: hasič- horní oblouky, kadeřnický účes- svislé čáry, vlny

Pohybové aktivity: pantomima, štafeta

Očekávané výstupy: ovládání koordinace ruky a oka. Rozvíjení jemné motoriky (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem). Pojmenování většiny toho, čím je obklopeno. Spolupracování s ostatními, pochopení, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat. Zvládnutí běžných činností a požadavků na dítě kladených i jednoduchých praktických situací.

Rizika: Přílišné množství činností, přehlcení nabízenými podněty a zážitky.

6.4 Korálek probuzení

6.4.1.

Název: Jarní vstávání

Záměr: seznamovat děti s charakteristickými znaky jara, pozorováním změn v přírodě, změn počasí ve spojení s výběrem oblečení;

Cíl: rozvíjet fyzickou a psychickou zdatnost. Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti. Rozvíjet kooperativní dovednosti. Rozvíjet smyslové vnímání. Vytvářet povědomí o přírodním prostředí o jeho rozmanitosti a neustálých proměnách.

Nabídka intelektových činností: hry s tematikou počasí, co si oblékáme, když prší x svítí sluníčko, pozorování tání sněhu, ledu, experimenty

Básně a říkanky: Zimo, zimo, táhni pryč; Slunce vstalo; Dešťové kapičky

Písňe: Vzal si mrak, černý frak; Hřej sluníčko, hřej; Vozilo se na jaře; Voláme sluníčko

Četba: Krtek a sluníčko

HPH: Jarní brána

Didaktické hry: vnímání rozdílů chladu x tepla, orientace v prostoru seznámení s pojmy nahoře x dole, skládání slunečních mandal, vnímání rytmu, intenzity, seznámení s pojmy deštík, déšť, liják, prohlížení knížek, třídění obrázků, pexeso

Nabídka praktických činností: zapouštění barev do vody, sledování jejich prolínání, rozfoukávání barvy, (duha, dešťové mraky), práce s papírem (vytrhávání paprsků, lepení), společná práce - manipulace s přírodninami a stavebnicemi (vytváření vlastních sluníček)

Grafomotorika: slunce – kruhový tvar; paprsky-směrové čáry; déšť-čára shora dolů

Pohybové aktivity: hry s padákem, dechová cvičení- vítr (foukání do píšťalek), PH „Na počasí“, hry s gymbally (koulení, házení, houpání)

Očekávané výstupy: zvládnutí základních pohybových dovedností a prostorové orientace. Poznávání a pojmenování většiny toho, čím je dítě obklopeno. Respektování potřeb druhých, naučit se dělit o pomůcky, rozdělit si úkol. Vyjadřování své představitosti a fantazie v tvořivých činnostech. Osvojení si elementární poznatků o okolním světě.

Rizika: užívání abstraktních pojmů, soustředění pozornosti na verbální komunikaci, jednostranná nabídka pohybových činností.

6.4.2.

Název: Rostliny na jaře

Záměr: dítě prožívá a uvědomuje si změny v přírodě – sníh taje, objevují se první rostliny.

Cíl: osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti. Rozvíjet schopnost sebeovládání. Rozvíjet kooperativní dovednosti. Rozvíjet estetický vkus. Vytvořit povědomí o vlastní sounáležitosti s živou přírodou.

Nabídka intelektových činností: pozorování, hledání a pojmenování rozdílů vegetace, pojmenovávání jarních květin, podmínky pro růst rostlin, práce na zahradě. Ošetřování a přesazování květin ve třídě. Výsadba truhlíků, příprava záhonků.

Básně a říkanky: Jarní; Sněženka; První sněženka (D. Šottnerová: Jaro, zvyky, obyčeje).

Písňe: Šel zahradník do zahrady; Aj tak tak, sejou mák; Na tom Pražském mostě; Proč?

Četba: Jak zasadili semínko (V. Čtvrtek); Jak roste pampeliška; Jaro je tady

HPH: Věneček

Didaktické hry: stavba rostliny, části, které vidíme a které jsou v zemi, jednoduché skládačky, pracovní listy na orientaci na ploše (nad, pod hlínou). Třídění květin dle tvaru a barev; rozlišování podle vůně.

Nabídka praktických činností: klíčení a pozdější sázení různých semen (fazole, hrách, mák...). Pletení věnečků. Vytváření stromů a květin z papíru – stříhání, trhání, lepení. Otiskování rostlin, koláž z přírodnin. Modelování květin z fimo hmoty.

Grafomotorika: jednotažky, svislé linie - plot kolem zahrady.

Pohybové aktivity: jarní práce na zahradě, házení kamínků na cíl, kopání do míče, jízda na kole, koloběžce. Zdolávání přírodního terénu.

Očekávané výstupy: zvládnutí jednoduchých pracovních úkonů. Popisování skutečných situací či obrázků. Vyvíjení úsilí. Naučit se spolupracovat s ostatními dětmi. Šetrné zacházení s pomůckami. Naučit se vnímat a všimnout si změn v okolí.

Rizika: nedostatek příležitostí vnímat svět v jeho pestrosti a změně.

6.4.3

Název: Putování se zvířátky ze statku

Záměr: seznámení dětí se zvířaty žijícími na statku a s jejich mláďaty, jejich užitkem pro člověka.

Cíl: rozvíjet a zdokonalovat dovednosti, koordinaci a rozsah pohybu. Rozvíjet tvořivé myšlení, řešení problému. Rozvoj kooperativních dovedností. Aktivně se přizpůsobovat prostředí. Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se živou přírodou.

Nabídka intelektových činností: mapa statku – dolepování obrázků zvířat k domečkům

Básně a říkanky: Naše kočka strakatá

Písně: Hrál si koťátko; Když jsem já sloužil; Já mám koně

Četba: Štěňátko a sluníčko (Z. Müller); Na statku

HPH: Kuřátka

Didaktické hry: stavba těla, všimnout si rozdílů (znaky těla zvířat – srst, počet končetin, ocas), rozvoj sluchového vnímání – poznávání zvířat podle zvuku, didaktické hry – manipulace s obrázky, pojmy stejný x jiný, velký x malý, přiřazování mláďat, půlené obrázky, čím zvířata krmíme, jejich užitek, kde žijí (domečky), přiřazování zvířat na stíny, péče o zvířata

Nabídka praktických činností: skládání papíru podle slovní instrukce (kočka, pes), dokreslování detailů, řešení jednoduchých labyrintů v prostoru (stopovaná), zvířátka z otisků ruky, vyrábění zvířat z roliček toaletního papíru

Grafomotorika: skákal pes – horní oblouk

Pohybové aktivity: Na statku - napodobování pohybu zvířat, překážkové dráhy, jógová cvičení, PH „Na kočku a myš“, canisterapie – hry se psem. Návštěva statku, kontaktní dětské ZOO, muzeum zemědělství, Toulcův dvůr

Očekávané výstupy: koordinování lokomoce a dalších pohybů a poloh těla. Naučit se vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci. Spolupracování s ostatními dětmi. Naučit se chovat a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé. Uvědomování si nebezpečí.

Rizika: nevhodné prostory pro pohybové činnosti, zahlcování podněty a informacemi, nerespektování individuálního tempa.

6.4.4.

Název: Čas Velikonoc

Záměr: seznámit děti s tradicemi Velikonoc a aktivně se podílet na jejich oslavách. Poznávat kulturu společnosti. Rozvíjet manuální dovednosti výrobou velikonočních dekorací.

Cíl: zdokonalovat dovednosti v oblasti jemné motoriky. Rozvíjet a kultivovat mravní i estetické vnímání, cítění a prožívání. Posilovat kooperativní dovednosti, spolupráci s ostatními dětmi. Vnímat a přijímat základní společenské hodnoty. Seznámit se s kulturou světa, ve kterém dítě vyrůstá, zapojit se do jejího rozvoje.

Nabídka intelektových činností: povídání o velikonočních tradicích a zvycích.

Básně a říkanky: Hody, hody; Já jsem malý koledníček; Velikonoční pro holky; Upletl jsem pomlázku

Písně: Slepíčko má; Běžel tudy zajíček

Četba: O kohoutkovi a slepičce; Kuřátko a obilí

HPH: Zajíček v své jamce

Didaktické hry: hledání stejných párů vajíček, třídění dle barvy, velikosti a vzoru; počítání – kolik je vajíček v košíku, sbírání zrníček pro kuřátko

Nabídka praktických činností: zdobení vajíček (mramorování, práce s barvou, obalování, omotávání), hledání. Výroba velikonočních dekorací, společná výzdoba třídy – tvorba z mašlí a stužek, z přírodního materiálu (proutky, květiny, osení). Pečení velikonočního beránka. Pletení pomlázek, výroba velikonočního přání.

Grafomotorika: košík pod vajíčky - spodní oblouk; pomlázka – spojování bodů, vajíčko-elipsa, zaječí skoky - horní oblouk.

Pohybové aktivity: zajíčkova schovávaná, hledání vajíček

Očekávané výstupy: zvládnutí koordinace oko-ruka, zacházení s výtvarným materiálem, manipulace. Vyjadřování se pomocí tvořivých činností, všímání si změn v okolí. Poznávání a pojmenovávání toho, čím je obklopeno. Naučit se spolupracovat s kamarády ve třídě i s dospělými. Naučit se mít povědomí o kultuře společnosti, dokázat o ní povídat. Podílení se na vytváření společné pohody, porozumění současným změnám v okolí.

Rizika: nedostatečný respekt k individuálním potřebám dítěte. Nedostatečně připravené pracovní a tvořivé prostředí. Omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představitosti a rozvoj fantazie. Prostor, které nabízí málo možnosti ke spolupráci s druhým. Nevhodný mravní vzor okolí, nevíšavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi. Nedostateční a nepřiměřené informace, předávání hotových a uzavřených poznatků.

6.4.5.

Název: Čarodějnický rej

Záměr: poznávání lidové tradice. Rozlišování skutečného světa od pohádkového. Rozlišování dobra a zla. Prožívání radostných chvil s kamarády – slet čarodějnic.

Cíl: rozvíjet lokomoční dovednosti. Rozvíjet a kultivovat představitost a fantazii. Rozvíjet smyslové vnímání. Seznámit se s projevy dobra a zla. Seznámit se s pravidly chování ve vztahu k druhému. Posilovat prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem. Vytvořit povědomí o mezilidských morálních hodnotách. Spoluvytvářet zdravé a bezpečné prostředí.

Nabídka intelektových činností: povídání o čarodějnicích, o tradici upalování čarodějnic. Hledání rozdílu dobro x zlo, čarodějnice hodná („Malá čarodějnice“) a zlá („Sněhurka“, „Perníková chaloupka“). Slet čarodějnic ve školce – společenská událost.

Básně a říkanky: „Ježibaby“ (Ježibaby kamarádky, krouží vzduchem tam a zpátky. Šaty mají od sazí, snad se v letu nesrazí.), „Kdo to letí na koštěti?“ (Na koštěti, děti, letí ježibaba sivé pleti. Těžký plášť má samé nitě, pohled, který vystraší tě. Na nose dvě bradavice, je to prostě krasavice. Letí nízko nad tratí, neboť trpí závratí. Na mýtinu už se blíží, nepřistane bez potíží. Jako hruška na zem sletí. Křach! A už je po koštěti.)

Písně: Ježibaba s Ježibabou; Bábo, kde jsi? Bábo, ukaž se!

Četba: Malá čarodějnice; Sněhurka, Perníková chaloupka

Didaktické hry: jak vypadá čarodějnice – určování podstatných znaků, co patří k čarodějnici – hledání na obrázku, přiřazování (černý kocour, pavouk, koště, kotel...). Rozvíjení smyslového vnímání – míchání lektvarů (jakou má barvu, jak voní, jak chutná).

Nabídka praktických činností: výroba čarodějnických masek; výroba kocoura z vlny/plsti; výroba čarodějnického koštěte ze slámy – omotávání; kreslení čarodějnice, kocoura tuší a uhlem.

Grafomotorika: let čarodějnice – čmáranice, kam letí – vodorovná čára, míchání lektvaru – kruh.

Pohybové aktivity: námětová hra – honička s čarodějnicí. Let na koštěti – chůze / běh při držování koštěte mezi nohama, překážková dráha. Schovej se před čarodějnicí – orientace v prostoru. Výroba a přeskokování ohníčku.

Očekávané výstupy: koordinování lokomoce a dalších poloh a pohybů těla. Vědomé využívání všech smyslů, odhalování charakteristických znaků předmětů. Rozlišování fantasmie a reality. Rozlišování projevů dobra a zla i ve vztahu ke kamarádům (pomáhat x škodit). Radování se ze společných zážitků. Naučit se chovat a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé. Zvládnutí běžných činností a požadavků kladených na dítě i jednoduchých praktických situací.

Rizika: nerespektování rozdílných pohybových možností jednotlivých dětí. Zahrnutí informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat. Nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem. Navození pocitu strachu a nejistoty. Mnoho nefunkčních pravidel ve skupině. Potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti. Nedostatečné a nepřiměřené informace, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí.

6.4.6.

Název: Moje rodina

Záměr: uvedení dětí do společenství ostatních lidí a pravidel soužití s ostatními. Uvedení dětí do světa materiálních i duchovních hodnot.

Cíl: rozvíjet a užívat všechny smysly, rozvíjet vnímání. Rozvíjet tvořivost. Podporovat schopnost vytvářet citové vztahy. Respektovat pravidla chování ve vztahu k druhým. Rozvíjet schopnost žít ve společnosti ostatních lidí. Rozvíjet poznatky, schopnosti a dovednosti umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit. Podporovat prosociální chování. Vytvářet základní povědomí o kulturním prostředí.

Nabídka intelektových činností: přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého, kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách, hry na téma rodiny, přátelství, cvičení v projevovalání citů, sebekontroly a v sebeovládání, aktivní naslouchání druhému.

Básně a říkanky: Co ta očka vidí (F. Hrubín); Pomocníci (R. Suchá); Náš poklad; Máma peče preclíky

Písňe: Mamince (P. Jurkovič); Kašička (Z. Šesták); Muzikantská rodina

Četba: O veliké řepě, Červená Karkulka, Neposlušná kůzlátka.

HPH: mámin pomocník

Didaktické hry: řazení fotografií a obrázků podle předlohy, velký táta x malý kluk, orientace v prostoru, počítáme – kolik je nás doma, vybrání a pojmenování – kdo patří do rodiny, třídění předmětů k osobám, které je používají, manipulace s předměty, které používáme doma. Vnímání pocitů – veselý x smutný.

Nabídka praktických činností: kresba rodiny z otisku dlaně – obtisk dlaně, dokreslení obličejů. Kresba postavy – to jsem já, kreslíme fixem, jak vypadám. Kde bydlím – stavba domu. Společná koláž – naše třída (barvy, fotky dětí, stříhání, lepení školky). Jak voní domov – vnímáme domov všemi smysly.

Pohybové aktivity: přirozené i modelové hry na členy rodiny – táta opravuje auto, máma vaří, babička sází květiny, děda zatlouká hřebíky, děti si hrají. Hry zaměřené na spolupráci ve dvojicích, ve skupinkách – posílání míče, společné stolování – hra na vaření, připravení stolu ke stolování, mytí nádobí. Pomáháme mamince starat se o miminko – panenku nakrmíme, vykoupeme, uspíme. Spolupráce při výtvarných projektech. Dramatizace pohádky „ O veliké řepě “.

Očekávané výstupy: vnímání pomocí všech smyslů. Pojmenování většiny toho, čím je dítě obklopeno. Naučit se vést rozhovor, řešit problémy, úkoly a situace. Prožívání, projevování svých pocitů. Pochopení, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat. Vyjednávání s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvení se na společném řešení. Respektování předem vyjasněných a pochopených pravidel. Přijímání vyjasněných a zdůvodněných povinností. Uvědomování si příjemných a nepříjemných citových prožitků. Rozlišování citových projevů v důvěrném a cizím prostředí. Uplatňování návyků v základních formách společenského chování.

Rizika: nevhodné vzory a modely chování, málo podnětů a aktivit podporujících estetické cítění, vnímání, prožívání a vyjadřování, příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině.

6.4.7.

Název: Naše země

Záměr: vytvořit u dětí základní povědomí o okolním světě a dění, o vlivu člověka na životní prostředí, vytvoření odpovědného postoje dítěte k životnímu prostředí, vedení dětí k zdravým životním návykům a postojům, rozvoj vzdělávacích schopností a podpora dalšího poznávání a učení.

Cíl: vytvářet zdravé životní návyky a postoje, jako základ zdravého životního stylu. Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti. Rozvíjet smyslové vnímání a paměť. Získat schopnost záměrně řídit svoje chování. Seznámit se s místem a prostředím ve kterém dítě žije. Rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách. Rozvíjet kooperativní schopnosti. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Nabídka intelektových činností: záměrné pozorování okolí, ve kterém dítě žije, pojmenování věcí v okolí domova, školky – park, silnice, domy. Podpora vytváření pozitivního vztahu dětí k přírodě – hry venku, procházky – dodržování pravidel, rozvíjet pocit jeho sounáležitosti s prostředím, výlety do okolí.

Básně a říkanky: Medvídek v lese (Veršované rozcvičky); Ticho (J. Žáček); Kapky (M. Černík); Tráva (J. Noha); Trávo, trávo (F. Hrubín)

Písně: Travička zelená; Rybička maličká; Barevný svět; Hajný je lesa pán

Četba: Pohádky z pařezové chaloupky; Povídání s liškou (J.Holeček, D.Fischerová)

HPH: Slunce, Slunečnice

Didaktické hry: seznamování s různými druhy přírodních materiálů (větvě, listy, tráva, květiny) – vnímáme všemi smysly zrak, hmat, čich. Nahoře x dole – slunce svítí na obloze a dole roste tráva, třídíme předměty – co do lesa nepatří, vyhledávání detailů na obrázku – strom, květina, slunce, mrak, potok.

Nabídka praktických činností: námětové hry na poznávání přírody a okolního prostředí. Dechová cvičení – vzduch, vítr – foukání do peříček, listů, bublifuk. Kimova hra s využitím přírodnin. Výroba lesa z ruliček a čtvrtků – barvení ruliček a šablon stromů, stříhání. Kresba do písku, přesívání písku, přelévání vody. Obtiskování trávy – natřít trávu barvou obtisknout na papír, dokreslení květin. Stříhání po čáře – trávník. Koláž z přírodnin. Výroba rybníka – trháme a lepíme alobal.

Pohybové aktivity: hrajeme si na louce – válíme sudy, běháme, skáče. Pohybové hry venku – hry s míčem, pobyt na hřišti. Jak vychází sluníčko – přecházení po vyvýšené ploše, stoupáme po žebříku.

Očekávané výstupy: rozlišování co prospívá zdraví a co mu škodí a podle toho se chovat. Pojmenování toho, čím je dítě obklopeno. Naučit se být citlivý ve vztahu k živým bytostem,

přírodě i věcem. Spolupracování s ostatními. Utvoření si základních představ o pravidlech chování a společenských normách. Vnímání, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý. Rozlišování aktivit, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat. Naučit se pomáhat pečovat o okolní životní prostředí, zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité.

Rizika: příliš racionální hotový a uzavřený výklad světa, výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná.

6.5 Korálek radosti

6.5.1.

Název: Doprava

Záměr: děti se učí poznat a pojmenovat dopravní prostředky, učí se pochopit souvislosti vztahů, kde se pohybují, poznává a chápe pravidla bezpečnosti na ulici

Cíl: osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví a bezpečí. Rozvíjet řečové schopnosti. Rozvíjet, zpřesňovat a kultivovat smyslového vnímání. Přecházet od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému). Rozvíjet paměť a pozornost. Rozvíjet tvořivost (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření). Rozvíjet schopnost sebeovládání. Rozvíjet kooperativní dovednost. Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit. Osvojit si poznatky a dovednosti k podpoře zdraví a bezpečí.

Nabídka intelektových činností: záměrné pozorování dopravních prostředků, určování a pojmenování jejich charakteristických znaků, vlastností a funkcí, NH: "Na dopravu", „Vlak“, pozorování křižovatky, konečné tramvají, vozovny, návštěvy Technického muzea, Planetária, seznámení s pravidly chování v MHD i na ulici.

Básně a říkanky: Plula loď, neplula; Jedu ve svém autíčku; Jede, jede vlak, básně J. Žáčka: "Parník", „Metro“, „Tramvaj“; Až budu mít motorku

Písňe: Po silnici chodím vlevo; Auto; Autobus; Červená, zelená; Vlak;

Četba: Pohádky O mašinkách; CD Děti v dopravním provozu

HPH: Vláček

Didaktické hry: řazení vagónků – pojmy první x poslední, před x za x mezi; Parkování autíček do barevných garáží dle pokynů; letecký provoz – nahoře x dole; jledání stejných dopravních značek – seznámení s geometrickými tvary; skládání dopravních prostředků dle předlohy z geometrických tvarů; vpravo x vlevo – kde se chodí a kde jezdí, orientace v prostoru, na ploše, manipulace s předměty, pracovní listy, počet, třídění, labyrinty.

Nabídka praktických činností: loď - skládání papíru podle slovního pokynu; auta – překládání papíru + dolepení oken a dřevěných koleček; letadlo z papírových ruliček či pet lahve; vlak – oprava kolejí – lepení dřívěk a špejlí, loď – malování plachty – malba na hedvábí, batikování stříhání, lepení: semafor, zebra, malování, modelování dopravních prostředků

Grafomotorika: vlny, loď – dolní oblouk; letadlo – horní oblouk; koleje – spojování bodů, kouř: spirála

Pohybové aktivity: PH: vlak - jízda po kolejích; semafor – reakce na barevný signál; hra na autíčka; pouštění lodiček + foukání do plachty (dech. rehabilitace); házení papírových letadýlek; namotávání autíčka na špulku od niti; změny rytmu, směru (orientace v prostoru), reakce na zvukový, zrakový signál, jízda na koloběžkách, kolech, odrážedlech. Využití různých druhů stavebnic - dráhy, silnice, dopravní prostředky.

Očekávané výstupy: vědomé používání všech smyslů, záměrné pozorování, všímání si (nového, změněného, chybějícího). Řešení problémů, úkolů a situace, naučit se myslet

kreativně, předkládat nápady; vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „NE“ v situacích, které to vyžadují. Spolupracování s ostatními; rozlišení, co prospívá zdraví a co mu škodí, naučit se chovat tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo své zdraví a bezpečí. Rozlišování některých obrazných symbolů (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí) a porozumění jejich významu a jejich komunikativní funkci.
Rizika: nevhodné vzory chování dospělých v okolí MŠ a v dopravních prostředcích.

6.5.2.

Název: Louka a hmyz

Záměr: děti poznávají a záměrně pozorují přírodní prostředí, seznamují se s biotopem louky, učí se chránit životní prostředí.

Cíl: rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky. Vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení, podpora zájmu a rozvoj zájmu o učení. Rozvíjet verbální i neverbální interaktivní a komunikativní dovednosti, schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat a spolupodílet se. Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Nabídka intelektových činností: společenské hry: Žížaly; Barevné berušky; Housenka; pexeso; loto“. Prohlížení atlasů: hmyz, květiny + DVD Mikrokosmos

Básně a říkanky: Polámal se mraveneček; Slunéčko sedmítečné; Kopretina (F. Hrubín); Leze, leze brouk; Malý brouček usnul v trávě

Písňe: Travička zelená; Slunéčko; Kopretiny; Vlčí mák; Čmelák staví dům; Beruško, půjč mi jednu tečku; Broučci a berušky; Pampelišky; Konvalinky; Probudil se malý brouček

Četba: Ferda mravenec; Včelí medvídci

HPH: Uvjíjíme věneček

Didaktické hry: berušky – malování teček dle vzoru, počítání teček; třídění květin dle tvaru a barev; jak kytičky voní, aneb poznej podle čichu; broučci – pozorování lupou; broučci pod kameny (rozvoj paměti – počet + barvy), pracovní list: Zatoulané tečky - počet, tvoření dvojic, více, méně, květiny na louce, cesta do mraveniště – labyrint.

Nabídka praktických činností: žížaly pod zemí – frotáž s provázky; housenka – z kuliček nebo papírové ruličky; pavučina – prošívání čtvrtky + dolepení obrázku pavouka, louka v 3D – sypání písku + kamínky + tráva + listí + květiny volně si rostoucí + vymodelovaný hmyz a žížaly z fima, moduritu, hlíny + nožičky z drátků; motýl, květina – otisk ruky (prstové barvy); beruška – skládání papíru dle slovního pokynu, brouček – malování na zátku, skořápku od ořechu; pampeliška – nastřihávání papírového kolečka; šnek - malování ulity + modelína nebo modurit, otisky trávy, sběr a sušení květin, tahání želatinových žížal pusou (rozvoj motoriky mluvidel)

Pohybové aktivity: štafetové hry, PH: Na broučky, Na Motýly, Kytky a berušky, na louce – hledání stejných kytiček (orientace v prostoru, reakce na signál), různé druhy lezení, plazení, válení sudů; šplhání po lanovém žebříku příp. lanové hřiště;

Očekávané výstupy: koordinování lokomoce a dalších poloh a pohybů těla, sladění pohybu s rytmem a hudbou. Ovládání koordinace oko ruka, zvládnutí jemnou motoriku. Projevování zájmu o knížky, soustředěné poslouchání četby (hudbu, sledovat divadlo). Chápání číselných a matematických pojmů, elementárních matematických souvislostí a podle potřeby jejich používání. Naučit se přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem i s dospělým, chápat role ve společenství a chovat se podle nich. Pečování o okolní životní prostředí (chránit přírodu v okolí, živé tvory).

Rizika: špatný příklad dospělých – necitlivost k přírodě.

6.5.3.

Název: Exotická zvířata

Záměr: děti poznávají a pojmenují cizokrajná zvířata, získávají základní povědomí o odlišnostech přírody v různých částech světa.

Cíl: rozvíjet a zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky, koordinace pohybů. Rozvíjet smyslové vnímání, paměť a pozornost; posilovat zvědavost, radost z objevování. Seznámit se s pravidly chování ve vztahu k druhému; rozvíjet schopnost chovat se autenticky. Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním prostředí a jeho rozmanitosti.

Nabídka intelektových činností:

Básně a říkanky: Žirafa je tuze dlouhá; Nezkušení velbloudi často v poušti zabloudí; Malí sloni; Slon si dupne hopsasa; Krokodýl na řece Nil; Hop, hop, hop takhle skáče lidoop

Písňe: Pět minut v Africe; Umbaba; Velbloud; V zoologické zahradě

Četba: Krtek v Africe

Didaktické hry: hadi korálovci – navlékání korálků dle algoritmu; slon – chápavý chobot – poslepu najdi...(rozvoj hmatu); půlené obrázky; žirafa – pojmy vysoký x nízký; slon – pojmy velký x malý; na opice – nápodoba pohybu, rozvoj pohybové paměti, hry se zrcadly; papoušek – třídění dle barev; napodobování zvuků zvířat; zvířecí stíny (přiřazování)

Nabídka praktických činností: opice se skládanými končetinami, zvířátka z otisků ruky, hroch z talířků, lepení zebřích proužků, vyrábění žirafy z kukuřičných křupek, žirafa z roličky papíru, želva z fima, želva – obtisky kamenů do šablony; lev s hřívou z cornflakes, krokodýl – modelování (váleček), mapa ZOO – lepení obrázků + domalování plochy. Stavění ZOO z kostek + zvířátka.

Grafomotorika: zebra – pruhy (svislá čára); velbloud (horní oblouk)

Pohybové aktivity: PH: Na ZOO - hledání klecí – orientace v prostoru + krmení zvířete (běh, orientace v prostoru, reakce na signál, procvičení dlaňového a pinzetového úchopu); překážkové dráhy – plazení, podlézání, přelézání; tučňáci – balanční podložka, chůze v zástupu, klouzání do bazénu ze skluzavky po břiše (využití míčkovišť); žirafa – krmení žirafy – lezení po žebříku; různé druhy lokomoce – plazení, lezení ve vzporu klečmo, chůze po špičkách, honičky (lev na lovu). Návštěva ZOO.

Očekávané výstupy: koordinování lokomoce a dalších pohybů a poloh těla. Vědomé napodobování jednoduchých pohybů podle vzoru. Vnímání a rozlišování pomocí smyslů. Vnímání zajímavostí, dozívání se nových věcí. Navazování kontaktů s dospělým (kterému je svěřeno do péče), překonávání studu, komunikování. Naučit se chovat a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé. Naučit se mít povědomí o širším přírodním prostředí.

Rizika: nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí, rozdílným tělesným a smyslovým předpokladům; omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech.

6.5.4

Název: Léto a výlety

Záměr: děti poznávají a pojmenují charakteristické znaky léta, pozorují změny v přírodě, počasí, oblečení; seznamují se s novými místy v Praze 8 a okolí Prahy, učí se chovat bezpečně a ohleduplně v dopravních prostředcích, muzeu, v přírodě, rozvíjí komunikační dovednosti.

Cíl: rozvíjet fyzickou a psychickou zdatnost. Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivních i produktivních. Vytvářet základ pro práci s informacemi. Rozvíjet tvořivost. Osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví. Vytvořit základ aktivního postoje ke světu, životu,

pozitivního vztahu ke kultuře a umění, rozvíjet dovednosti tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat.

Nabídka intelektových činností: pexeso; Člověče, nezlob se; Černý Petr; domino; pojmenovat charakteristické znaky léta, počasí, oblečení, sporty. Prohlížení map a atlasů;

NH: " Na pláži"

Básně a říkanky: Levá, pravá, tak se chodí do světa; Co chystá léto; Léto

Písňe: Prázdninová; Prázdninové ráno; Léto hraje na kamínky; Léto; Červen; Bouřka (taneček); Cestovatelská; Sláva, nazdar výletu; Malujeme na chodníky. Poslech relaxační hudby: Moře, Les

Četba: Duha (L. Aškenázy); Vítek na výletě (B. Říha)

Didaktické hry: skládání pohlednic z částí; mapa – pracovní list (najdi správnou cestu, spojování bodů, hledání objektů – orientace na ploše); balení na výlet – pojmy lehký x těžký, co je v batohu (Kimova hra); jeskyně – krápníky dlouhý x krátký, tma x světlo – hledáme hmatem, hra s kapesní svítilnou – světelný panáček projde podzemní chodbou až do jeskyně; hory – pojmy nahoře x dole. Stavění hradu z kostek dle předlohy, návodu (obrázku). Jazyková hra Na výlet si vezmu, hledání předmětů v písku.

Nabídka praktických činností: kolektivní práce Moře- koláž s pískem, mušlemi, kamínky, malování trička, mandaly, omalovánky. Malování na chodníky křídami; Stopy v písku – otisky chodidel do písku + přiložení papíru natřeného lepidlem, malování, kreslení, koláže, muchláže, využití fotografií z kalendářů, dokreslování:zážitky z výletu. Pozorování dalekohledem – lepení obrázků, co jsme viděli + vystřížení kruhového tvaru, výroba dalekohledu z roliček. Hry na zahradě s pískem, vodou, využití mlhoviště, nafukovacích bazének, průlezek, stavění stanu. Výletování po turistických značkách – „šipkovaná“ v terénu. Ochutnávka zrajícího ovoce: jahody, třešně, stavby hradů, objektů z různých stavebnic, písku, krabic. Skládání kubesů, puzzlů: mapy, hrady, krajiny.

Grafomotorika.: pozorování hvězdné oblohy – spojování hvězd v souhvězdí (směrové čáry); vlnky, stany, Slunce, krápníky v jeskyni – čára shora dolů a naopak.

Pohybové aktivity: PH: Na rybičky a rybáře; Cukr, káva, limonáda; Honzo, vstávej; Na hradního; Na sochy; házení a chytání – plážové míče, létací talíře, kopaná, líný tenis. Rozhledny – chůze po schodech a po žebříku se střídáním nohou. Stimulace chodidel chůzí v písku, po kamínkách. Výlety - Chabry (menhir), Sedlec – Zámky (metro, vlak, loď, autobus), Roztoky u Prahy (zámek, park, muzeum), Čimický les (hájovna, hřiště) Libeňský zámeček (nádvoří, kaple, park), hvězdárna v Dáblicích.

Očekávané výstupy: zvládnutí základních pohybových dovedností a prostorové orientace, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (překážky, míč, skupina dětí, voda, písek). Vyjadřování samostatných a smysluplných myšlenek, nápadů, pocitů. Poznávání a pojmenovávání většiny toho, čím je dítě obklopeno. Vyjadřování své představivosti a fantazie v tvořivých činnostech.

Rizika: nedostatek času na spontánní hru k jejímu rozvinutí a dokončení, zahlcování podněty a informacemi bez možnosti nebo rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat.

6.5.5

Název: Voda a koupání

Záměr: podporovat u dětí duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost, také rozvoj komunikačních schopností, poznávacích procesů a funkcí. Vnímat rozmanitost přírody a vytvářet pozitivní vztah k ní, seznámení s její základní složkou – vodou.

Cíl: rozvíjet koordinaci ruka x oko, ovládat pohybový aparát a tělesné funkce. Vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a učení. Posílit početní dovednosti, matematickém představy. Rozvíjet smyslové vnímání, zrakovou diferenciaci. Posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem. Osvojit si základních poznatky o prostředí, v němž dítě žije. Vnímat přírodu, získat povědomí o přírodních zákonitostech. Rozvíjet vlastní sounáležitosti se světem.

Nabídka intelektových činností:

Básně a říkanky: Hastrmane, tatrmane; Voda, voda hodná je

Písňe: Holka modrooká; Teče, voda teče; Máma mi dala korunu; Voda voděnka; Raci; Tři citrónky; Komár; Rybička maličká; Skákala žabka; Plavu si ani nevím jak, Plave rybka po rybníčku

Četba: Vodník Česílko; Rákosníček

HPH: Kolo, kolo mlýnský

Didaktické hry: čištění studánky + otevírání studánek – co do přírody patří a nepatří; voda sladká - rybník x voda slaná – moře (poznávání podle chuti); přiřazování co najdeme v rybníku (žáby...) a co v moři (mušle, mořskou hvězdu...); žáby – rytmičce (vyskákat slovo), počet skoků, rychle x pomalu; nové plavky – hledání dvojic (stejný vzor, barva); plavací kruh – skládání částí; rybolov – počet, barva, velký x malý; napouštíme rybník – pojmy plný x prázdný, pozorování vody, jak teče, kudy protéká (použití trubek, průhledných nádob, pokusy s vodou (barvení), vyhřáté koupání – pojmy teplý x studený, lovení předmětů z vody (rozvoj taktilního vnímání)

Nabídka praktických činností: kdo žije u rybníka – obrázky (povídání + lepení), vážka – trhání papíru + nalepení na velké špátle; naše řeka – model 3D – přírodniny + malování (od pramene k řece či moři) + políť želatinou (efekt vodní hladiny) + umístění obrázků nebo postaviček zvířat; žabka – skládání papíru dle instrukcí; nové plavky – malování vzoru; rybolov – výroba prutu (magnet.), rybiček s kancelářskou svorkou; mořské akvárium – roztírání křídly, zapouštění barvy, lepení obrázků

Grafomotorika: žabí skoky - horní oblouk vázaně

Pohybové aktivity: rybolov – magnetické rybky (koordinace ruka – oko), chytání komárů – postřeh; PH Čáp ztratil čepičku; jóga – čáp, volavka (rovnovážné cvičení); žáby – skoky sounož z mety na metu; Rybičky a rybáři; plavci – přitahování se v lehu na břicho po lavičce a na kolečkové podložce; házení žabiček u vody; hry a cvičení s padákem (velké, malé vlny, houpání lodiček, míčů, kamarádů; balancování a houpání – udržování rovnováhy; bublání do vody; Návštěva Mořského světa; předplavecká průprava – plavání, skoky do vody, potápění (překonání strachu)

Očekávané výstupy: koordinování lokomoce a dalších poloh a pohybů těla, ovládnutí dechového svalstva. Přemýšlení, záměrné soustředění, prodloužení délky pozornosti. Zaměřování se na důležitost z poznávacího hlediska, nacházení společných znaků, rozdílů, souvislostí). Chápání základních matematických pojmů a souvislostí. Respektování potřeby jiného dítěte, dělení se s ním o věci i o úkol. Dodržování pravidel her a jiných činností. Uvědomování si nebezpečí, které hrozí při pohybu u vody (ve vodě) a mít povědomí o tom, jak se zde správně chovat. Chápání svého vlivu na životní prostředí.

Rizika: málo prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích funkcí; užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků.

6.5.6

Název: Děti světa

Záměr: utváření pohodových vztahů k jiným dětem, lidem, přijímání odlišnosti; získání povědomí o existenci jiných národů, kultur a jejich obyčejích.

Cíl: osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti; elementární poznatky o znakových systémech a jejich funkci. Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí. Učit se spolupracovat. Respektovat druhého a přijímat základní hodnoty, normy. Seznamovat se se světem lidí, kultury a umění.

Nabídka intelektových činností: společenská hra Kdo kde žije - dvojice puzzle; iglů; NH na různé děti světa – inspirace jednotlivými zeměmi a jejich atributy. Stavění babylonské věže – na světě se mluví různě, jak si porozumět - gesto „Ahoj“ a úsměv znají všichni – učíme se pozdravit + třídit veselý x smutný (rozlišování pocitů, nálad). Náš domov, naše země – česká republika, skládání vlajky z tvarů, poslech hymny

Písňe: Kolik je na světě; Indiáni; Afrika; Watanay

Didaktické hry: kdo je z jiné země – rozlišení jiného v řadě; rasy a kmeny – vytváření skupin dle vnějších společných znaků; v jakém obydlí kdo žije – pracovní list – spojování postavy a domečků

Nabídka praktických činností: kamarádi – otisky dlaní + dokreslení obličeje; „asijský klobouk“ – výroba z papíru, práce s barvami; indiánská čelenka – malování vzorů, nastřihávání papíru (péra); hliněné nádoby – práce s keramickou hlinou; pizza – práce s těstem, zdobení; domorodá sukně – šití na stroji + provlečení provázku do pasu + otisk vzoru houbičkou, jezení hůlkami (rozvoj jemné motoriky, koordinace pohybů); třídění drobných předmětů (rýže, bobule); stavby z kostek podle vzoru, větrné mlýny – foukání do větrníků.

Pohybové aktivity: tanec šamanů (individuální pohybové vyjádření, hudební projev – bubnování, reakce na signál); běh v terénu – využití zahrady, blízkého lesoparku; indiánská stezka – plazení, přeskoky nízké překážky, běh z šikmé plochy, chůze po terénních vlnách, chůze po laně, hod horním obloukem na cíl.

Očekávané výstupy: uplatňování návyků ve společenském styku (zdravení, prosení, poděkování, žádost o pomoc, uposlechnutí pokynu). Porozumění neverbálním projevům citů a nálad. Vyjadřování se pomocí hudebních a hudebně pohybových činností. Naučit se mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví; vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci.

Rizika: nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům.

7. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

7.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Mateřská škola speciální je určena dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytována podpůrná opatření, např. kompenzační pomůcky, úprava vzdělávacího procesu – organizace, metod, forem a přístupů, snížený počet dětí ve třídě, předměty speciální péče, využití dalšího pedagogického pracovníka, poradenská pomoc aj. Děti jsou do MŠ přijímány na základě písemné žádosti zákonného zástupce dítěte a na doporučení školského poradenského zařízení.

Ve škole jsou vzdělávány děti především s mentální retardací, tělesným postižením, poruchami řeči a komunikace, poruchami autistického spektra, souběžným postižením více vadami.

Některé děti pocházejí ze složitého prostředí, důvodem může být nízké sociálně kulturní postavení rodiny nebo občanství jiné země a s ním spojené problémy v komunikaci i v porozumění různým situacím a pravidlům.

V rámci vzdělávacího procesu zabezpečujeme tyto zásadní podmínky:

- osvojení specifických dovedností ve vztahu ke konkrétnímu postižení
- používání vhodných kompenzačních technik a pomůcek
- zvýšený bezpečnostní dohled pedagogických pracovníků
- sestavení plánu osobního rozvoje
- zajištění dalších potřebných podmínek podle druhu postižení

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami respektujeme rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání deklarované v RVP PV, zároveň reagujeme na podpůrná opatření doporučená speciálně pedagogickým centrem (dále také SPC). Oblasti vzdělávání tak vycházejí z potřeb dětí, přizpůsobujeme se jejich možnostem, respektujeme jejich schopnosti, potřeby a zájmy. Dbáme na individuální přístup ke každému jedinci. Zároveň se snažíme úzce spolupracovat s rodinou dětí, pravidelně konzultujeme s rodiči a rovněž využíváme součinnosti s odborníky SPC. Speciálně pedagogickou péči vyhodnocujeme, v úzkém odborném kruhu sdílíme aktuální informace, společně hledáme a ověřujeme nové metody a postupy pro co nejlepší rozvoj dětí. Při všech činnostech klademe důraz na pozitivní prožitky a pohodu dětí, jde nám o to, aby se cítily jistě a bezpečně.

V rámci podpůrných opatření 2. - 5. stupně identifikujeme individuální potřeby každého dítěte se záměrem dosáhnout jeho maximálního pokroku. Zaměřujeme se na rozvoj řeči, nápravy logopedických obtíží, rozvoj grafomotorických dovedností, rozvoj hrubé i jemné motoriky, sociální interakce, hry. Pracujeme na rozvoji smyslového vnímání, což podporujeme různými formami stimulace (sluchová, zraková, bazální...), rozvoj komunikace podporujeme využíváním metod alternativní a augmentativní komunikace, mluvené slovo doprovázíme znaky (systém Makaton, znak do řeči...), používáme komunikační knihy, obrázky (program Boardmaker), fotografie...

Pro pocit reálné inkluze se snažíme s dětmi podnikat mnoho aktivit mimo hranice mateřské školy, navštěvujeme divadelní představení, muzea, výstavy, knihovny, restaurace, k přepravě zpravidla využíváme běžné dopravní prostředky. Pořádáme ozdravné pobyty pro všechny děti bez výjimky, podobně vyjíždíme na celodenní výlety, účastníme se předplaveckých kurzů. Prostory naší školy a zahrady otevíráme při společenských akcích a slavnostech všem: primárně jsou určeny pro děti z naší mateřské školy, jejich rodiče a sourozence, ale zveme i širokou veřejnost.

7.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Do mateřské školy jsou přijímány děti s 2. – 5. stupněm podpory, který jim byl přiznán školským poradenským zařízením na základě provedené psychologické, resp. speciálně pedagogické diagnostiky.

Je-li součástí doporučení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (dále také IVP), zpracováváme tento dokument v co nejkratší době po přijetí dítěte. IVP je zpravidla doporučen tehdy, když se speciální vzdělávací potřeby dítěte a míra podpůrných opatření významně liší od školního vzdělávacího programu, resp. je-li potřeba provést úpravy obsahu, metod či forem vzdělávání, popř. výstupů; zpracováváme jej vždy na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP je součástí dokumentace dítěte. Obsahuje údaje o skladbě poskytovaných podpůrných opatření, identifikační údaje dítěte, je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Jsou v něm uvedeny údaje o pedagogických pracovnících, kteří se podílejí na vzdělávání dítěte i jméno pedagogického pracovníka školského pedagogického zařízení, se kterým škola spolupracuje. Za účelem získání co nejvíce informací využíváme především metodu pozorování dítěte ve třídě při skupinových či individuálních činnostech, a následně provedeme speciálně pedagogickou diagnostiku. IVP vytvářejí učitelky jednotlivých tříd a konzultují jej se zákonnými zástupci dítěte.

IVP zahrnuje všechny oblasti rozvoje osobnosti dítěte (oblast kognitivní, motorickou, komunikační, sociální). Jedná se o pracovní dokument, který lze v průběhu roku měnit a doplňovat podle aktuálního vývoje dítěte, hodnotí se zpravidla dvakrát do roka. Všechna hodnocení nebo jakékoli změny jsou vždy konzultovány se zákonnými zástupci dítěte, kteří mají možnost podílet se na jeho spoluvytváření či doplňování.

Cílem IVP je najít možnosti, jak posunout aktuální úroveň schopností dítěte, a zároveň respektovat jeho speciální potřeby a možnosti prostřednictvím využití různých druhů podpory, jako jsou kompenzační pomůcky, alternativní způsoby komunikace, respektování osobního tempa, program strukturovaného učení, vizuální podpora aj.

Pro děti, kterým nebyl doporučen IVP, vytváříme plán osobního rozvoje (POR), který má dokumentovat, jakým způsobem je zajištěna individualizace ve vzdělávání. Obsah POR se ve značné míře shoduje s náležitostmi požadovanými právní normou u IVP.

7.3 Předměty speciálně pedagogické péče

7.3.1 Speciálně pedagogická práce s dětmi s mentálním postižením

K dětem s mentálním postižením přistupujeme individuálně na základě jejich osobních schopností, možností a potřeb. Samozřejmě bereme v úvahu stupeň jejich postižení, ale stejně důležité jsou osobnostní předpoklady dítěte.

Děti s lehkou mentální retardací se snažíme co nejlépe socializovat, rozvíjet jejich řeč a komunikaci, aby se v budoucnu mohly zařadit do integrace, pokud zákonní zástupci zvolí pro svoje dítě tuto vzdělávací cestu. Soustředíme se především na nápravy v oblasti logopedických obtíží, řečové výchovy, rozvoj grafomotorických dovedností, prevenci specifických poruch učení, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, logického myšlení, paměti, zdravotní tělesné výchovy a nácvik sociální komunikace.

U dětí se středně těžkou mentální retardací často využíváme alternativní a augmentativní komunikaci. Nejčastěji volíme znak do řeči nebo využíváme obrázky a piktogramy. Rozvíjíme také v co největší možné míře jejich samostatnost a sebeobsluhu i další oblasti jejich vývoje (hrubá a jemná motorika, socializace, psychická a volní oblast, smysly, logické myšlení, orientace v prostoru aj.).

S dětmi s těžkým stupněm mentální retardace se snažíme navázat důvěrný vztah a vypěstovat nejzákladnější komunikační dovednosti umožňující kontakt s okolím (např. prostřednictvím obrázků si říct, co by chtěly). Rozvíjíme pohybové a samoobslužné návyky,

estetické citění, jednoduché pracovní dovednosti a hledáme jejich zájmy (hudba, výtvarná činnost, pohyb). Pomáháme jim také s uvědoměním si vlastního těla pomocí míčkové automasáže a bazální stimulace.

Všechny děti učíme formou hry, která je pro ně zcela přirozená. Začínáme na jejich úrovni a postupně hru rozvíjíme. Ve výuce využíváme multisenzoriální přístup. Volíme běžné předměty, zvětšeniny, přírodniny tak, aby si je děti mohly osahat, přivonět k nim, v případě ovoce, zeleniny či jiných pokrmů i ochutnat. Snažíme se o co nejnázornější výuku. Volíme různé kostýmy (např. povolání, pohádkové bytosti, lidí z cizích zemí), aby byly děti co nejvíce vtažené do děje a dokázaly si vše co nejlépe představit, což je následně velmi motivace něco nového se naučit a vyzkoušet. Důraz klademe právě na konkrétní činnosti, manipulaci s předměty a jednoduché experimenty v modelových situacích: tvoříme, vaříme, pečeme, podnikáme výlety, aby děti získaly dostatečné množství zážitků, které jim pomohou si některé jevy zapamatovat. Základním pilířem vzdělávání dětí s mentálním postižením jsou krátké činnosti, které se často opakují, probíhají v různých obměnách a postupně je přidáváno na jejich obtížnosti. Ve výuce dětem přibližujeme svět pomocí vizualizace využitím konkrétních předmětů, modelů nebo obrázků. Zviditelňujeme činnosti obrazovými procesuálními schémata – např. mytí rukou, oblékání, svlékání, obouvání, zapínání. Využíváme také audiovizuální techniku – interaktivní tabuli, osobní počítač, iPad. Uplatňujeme prvky strukturovaného učení – třídy jsou rozdělené na koutky podle vykonávaných činností, což dětem usnadňuje orientaci v prostoru. Koutek na individuální rozvoj je vybaven řadou vkládaček, puzzlí, provlékaček, třídících boxů, řadou Logico Primo, hlavolamů aj. Velká herna obsahuje koutky pro napodobivé hry – kuchyňku, obchůdek, hry s auty, stavebnice, koleje, houpačky, čtecí koutek. Důležitá je i relaxační zóna, kde si mohou děti odpočinout. Další koutky jsou určeny k ranní komunikační chvilce, výtvarné výchově a jídlu. Denní schéma dětem vizualizujeme také pomocí obrázkových rozvrhů.

7.3.2 Speciálně pedagogická práce s dětmi s tělesným postižením

Při péči o děti s tělesným postižením se snažíme především o jejich maximální zapojení do všech aktivit v mateřské škole i mimo ni, zpřístupnění zážitků, ke kterým by se kvůli svému omezení samy těžko dostávaly. Pohybové možnosti dětí konzultujeme s fyzioterapeutkou i s rodiči, umožňuje-li to zdravotní stav, snažíme se o častou vertikalizaci, která je podporuje rovněž duševní rozvoj. Při vertikalizaci a zapojení do běžných činností jsou minimalizována omezení, děti jsou lépe přijímány svými vrstevníky a mohou zažívat pocit skutečného a přirozeného začlenění do společnosti. Veškeré činnosti přizpůsobujeme schopnostem, možnostem, potřebám a zájmům jednotlivých dětí.

K naplnění výše zmíněných cílů nám pomáhají mimo jiné různé kompenzační pomůcky – rehabilitační židle Otto-bock umožňuje bezpečné a zdravé sezení, stejně tak pohyb ve vnitřním prostoru; klokánky usnadňují vertikalizaci; polohovací vaky, válce a polštáře poskytují prostor pro relaxaci či bazální stimulaci. Řadu důležitých podnětů dětem zprostředkuje lezecká stěna – samozřejmě za použití bezpečného horolezeckého úvazu, nebo houpací hnízda. Pro děti se spasticitou horních končetin pořizujeme speciální výtvarné pomůcky, jako jsou násadky, rehabilitační nůžky či upravené psací potřeby, polohovací stolní desky aj. Prostředí školy je zcela bezbariérové, ke vstupu zvenčí slouží příjezdové rampy.

U dětí s tělesným postižením s úspěchem praktikujeme canisterapii, především polohování, děti jsou díky pozitivnímu vztahu ke zvířeti dobře motivovány jak k celkovému uvolnění, relaxaci, tak k aktivitě, pohybu. Pohybové dovednosti, manipulaci s předměty a smyslové

vnímání rozvíjíme rovněž pravidelnými návštěvami relaxačně – stimulační místnosti, tzv. bílého pokoje, v němž dítě mj. rozvíjí schopnost vnímat svoje tělo.

V případě potřeby náročnějšího přesunu mimo mateřskou školu, např. do plaveckého bazénu, do divadla nebo na jiné mimoškolní akce, využíváme školní osobní automobil s vhodnými a bezpečnými autosedačkami pro děti s tělesným omezením, včetně prostoru pro přepravu rehabilitačních kočárků či invalidních vozíků.

7.3.3 Speciálně pedagogická práce s dětmi s poruchou komunikace

Individuální logopedická péče je poskytována dětem s různými druhy a stupni zdravotního postižení, resp. se speciálními vzdělávacími potřebami. Nedostatky v komunikaci se vyskytují na podkladě pervazivních poruch, mentálního, tělesného nebo kombinovaného postižení. Dorozumívací schopnosti dětí jsou právě v důsledku opožděného psychomotorického vývoje, nezralosti centrální nervové soustavy či konkrétního postižení mnohdy velmi nepříznivě ovlivněny. Kromě deficitů ve výrazové složce se objevují také nedostatky v hlubší gramatické struktuře jazyka, poruchy porozumění nebo zcela nerozvinutá komunikace.

I přes velmi časté projevy narušené komunikační schopnosti intenzivně usilujeme o podporu a rozvoj mluvené řeči, případně pracujeme na vybudování vhodného alternativního nebo augmentativního komunikačního systému. Cílem individuální logopedické péče je rozvíjet řeč jako základní prostředek komunikace a psychického rozvoje, odstranit či zmírnit projevy narušené komunikační schopnosti, popřípadě stimulovat nedostatečně rozvinuté řečové funkce.

Individuální logopedická péče probíhá ve speciálně vybavené logopedické pracovně, pro každé dítě v intervalu zpravidla jednou až dvakrát týdně, zajišťuje ji školská logopedka. Pro každé dítě je pro příslušný školní rok zpracován „Plán individuální logopedické péče“, který popisuje konkrétní oblasti, metody i uplatňované postupy, a je dvakrát ročně vyhodnocován. Kromě tohoto plánu vede logopedka průběžné záznamy o poskytované péči. Důraz je kladen na spolupráci s rodiči, pedagogy a případně dalšími odborníky školských poradenských zařízení, s klinickým logopedem, psychologem aj. Učitelky a asistenti pedagoga ve třídách zařazují rozvoj řeči a komunikace do tematických bloků, je tak uplatňován v běžných činnostech dne a podporován v rámci všech aktivit.

Obsahové zaměření logopedické péče zahrnuje depistáž, diagnostiku a reedukaci řečových a komunikačních dovedností; vychází z individuálních potřeb každého dítěte.

Obecně se jedná o:

- nácvik funkční komunikace
- dechová a fonační cvičení
- rozvoj slovní zásoby
- rozvoj motoriky mluvidel
- rozvoj zrakové a sluchové percepce
- rozvoj rytmizace a fonemického uvědomování
- rozvoj logického uvažování i časoprostorové orientace
- rozvoj imitace
- vyvozování hlásek a náprava výslovnosti

Důraz je kladen na hravou formu, přátelskou atmosféru a respektování osobního tempa. Vycházíme z předpokladu, že děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají podobnou potřebu komunikace s vlastním okolím jako jejich zdraví vrstevníci. K plnohodnotnému rozvoji však potřebují specifické metody a postupy, proto se snažíme jim zajistit dostatek času, citlivý pedagogický přístup i speciální edukační pomůcky. Velmi dobré zkušenosti máme s využitím moderních technologií se specializovaným softwarovým vybavením, jako je tablet, multidotykový PC nebo vzdělávací programy Board Maker, Mentio, Média, Brepta. Jejich přímá aplikace při individuální nebo skupinové práci s učitelkou či logopedem umožňuje celkový rozvoj komunikačních dovedností. Pozitivní dopad na rozvoj komunikace má také využití multisenzoriálního přístupu, dostupnost audiovizuální podpory, možnost snadné tvorby výukových materiálů a jejich přizpůsobení každému na míru. Moderní technika představuje pro děti obrovskou motivaci, avšak my stále upřednostňujeme využívání skutečných předmětů, obrázků, fotografií, písniček, říkadla, hudebních nástrojů, hraček a hry. Konkrétní didaktický materiál volí logopedka vždy podle aktuální situace a zájmu dítěte.

Z konkrétních metod jsou aplikovány především:

- prvky myofunkční terapie a orofaciální stimulace
- totální komunikace
- znak do řeči
- prvky aplikované behaviorální analýzy
- strukturované učení
- piktogramy
- VOKS
- komunikační knihy i tabulky
- zážitkové deníky
- stimulační a preventivní programy (Kuprev, Hypo, Maxík).

7.3.4 Speciálně pedagogická práce s dětmi s poruchami autistického spektra

Pro děti se středně těžkou a těžkou symptomatikou pervazivní vývojové poruchy je určena konkrétní třída se speciálním metodickým přístupem. Organizace a fungování denního programu ve třídě pro děti s poruchami autistického spektra (dále také PAS) se odvíjí od individuálních specifik a potřeb jednotlivých dětí. Usilujeme o rozvoj deficitních oblastí vývoje u těchto dětí, které plynou z dané diagnózy. Předmětem našeho zájmu jsou převážně 1) deficity v komunikaci a schopnosti vyjádřit své potřeby, 2) oblast rozvoje hry a socializace 3) problémy v orientaci v prostoru, času a procesu jednotlivých činností. Nedílnou součástí je podpora sebevědomí a sebepojetí, rozvoj sebe obslužných dovedností, jemné a hrubé motoriky, grafomotoriky, kognitivních schopností a porozumění emocím.

Během školního roku 2016/2017 došlo ve třídě pro děti s PAS k velkým metodickým a přístupovým změnám. Celý tým je v závěru školního roku zhodnotil jako přínosné a smysluplné. Zároveň pedagogičtí pracovníci třídy přiznali, že je zatím velmi těžké komplexně popsat a shrnout, v čem současná pedagogická práce spočívá; pedagogičtí pracovníci jsou v procesu učení, testování, porovnávání, osahávání, ověřování... Obrovskou inspirací nám jsou nově získané informace z DVPP, které propojujeme s vlastními pracovními zkušenostmi. Stále je nám blízká, jasná a srozumitelná struktura, vizualizace, obrázková komunikace a

individuální přístup, tedy pilíře, na nichž je postaven TEACCH program, ale je zjevné, že vývoj vzdělávání osob s PAS přináší nové poznatky.

Metodika práce s dětmi s PAS a přístupy k těmto dětem procházejí velkými změnami, na něž se snažíme dle možností aktuálně reagovat. Základním východiskem pro rozvoj komunikace, socializace a hry je hledání motivace; tedy věcí, činností a situací, které jsou zajímavé pro každé konkrétní dítě. Práce na rozvoji zájmů a navozování příjemných a zábavných zážitků vede k potřebě a snaze dítěte danou situaci opakovat, tj. naučit se o ni požádat a sdílet ji s dospělým nebo skupinou dětí. Využíváme metody totální komunikace, kdy porozumění mluvené řeči doplňujeme a podporujeme znaky, obrázky nebo fotkami, zpěvem, melodií a mimikou. Jednotlivé způsoby jsou voleny dle individuálních potřeb, zájmů a specifík dětí. Hledáme věci a aktivity, které jsou pro děti vysoce motivující, zprostředkujeme je, čímž dochází ke spojování pozitivního prožitku s druhým člověkem. Přirozeně tak dochází k potřebě opakovat zážitek a navazovat kýženou sociální interakci. V těchto situacích využíváme komunikaci pomocí znaku. Další metodou pro rozvoj komunikace je práce s komunikačními tabulkami s laminovanými obrázky nebo fotkami jednotlivých věcí, činností nebo jídel, které se dětem nabízejí. U jakéhokoli komunikačního způsobu usilujeme také o doprovod zvukem, případně slovem – podporujeme vokální projev dítěte. Cílem je maximální snaha o iniciaci komunikačních situací a rozvinutí vyjádření potřeb a přání dítěte; předcházíme tak frustraci a následnému problémovému chování.

Snažíme se o rozvoj sociálně emoční oblasti za pomoci jednoduchých sociálních hrátek, lechtání, honění a dětských říkanek s pohybovým doprovodem, které aktivují pozitivní emoční naladění a prožitky v kontaktu s druhým člověkem.

Nezbytným prvkem je práce s vnější motivací jako prostředkem pro zpevnění žádoucího chování a dávání pozitivní zpětné vazby. I v tomto je nutné vycházet z individuálních preferencí každého dítěte. Pro některé děti má vysoký motivační náboj hmotná odměna (např. pochutina nebo oblíbená hračka), pro jiné dítě je odměnou oblíbená aktivita (např. houpání) nebo sociální hrátky (např. lechtání). Vyvarujeme se pokynům a sdělením, které začínají NE (nedělej to, neskákej apod.), ale situace popisujeme a dáváme přímé návody, jaké chování je žádoucí.

Používáme metodu vizualizace začátku, průběhu a konce jednotlivých aktivit nebo bloků, které znázorňujeme na obrázcích nebo fotkách. Konkrétně pracujeme s laminovanými proužky se suchým zipem, na které vylepíme průběh dané činnosti, např. co se bude dít při pobytu venku nebo kolik písniček budeme zpívat aj., zjistíme tak lepší srozumitelnost a orientaci v dané situaci. Dalším důležitým prvkem je využívání rytmu a melodie formou jednoduchých popěvek či krátkých písniček, které vždy spojujeme s danou aktivitou, např. písnička na svolání dětí do kruhu nebo popěvek na ukončení činnosti.

Spolupracujeme s rodiči v rámci neformálního každodenního předávání aktuálních informací o dítěti, ale také předem plánujeme pravidelné individuální schůzek během školního roku. Každému dítěti vytváříme foto a video dokumentaci, na níž zachycujeme pro dítě důležité zážitky a situace z pobytu v mateřské škole, neboť většina z nich kvůli svému komunikačnímu handicapu není schopna zážitky s rodiči sdílet pomocí slov. Na fotkách (vytváření foto deníků) a videích mají rodiče možnost vidět, jak jejich dítě tráví čas v mateřské škole, co má

ve škole rádo a co ho baví. Mohou se k zážitkům vždy společně vrátit. Fotografie umožňují i spontánní iniciativu dítěte – „nemohu ti to říct, ale mohu ti to ukázat“.

Deník fotografií je pro dítě výborným podkladem pro navození konkrétních jednoduchých otázek a odpovědí, např. „Kdo byl dnes ve školce?“, „Ukaž, kde je Péťa“. Zároveň rozvíjí sdílenou pozornost – rodič ví, na co se dítěte zeptat, dítě může ukázat (beze slov). Použití fotografií v deníku zároveň podporuje sebeuvědomění a sebevědomí dítěte: „Dnes jsi hezky maloval štětcem“. „Zvládneš vylézt na průlezku a směješ se, to mám radost“!

Jednou z dalších používaných metod je rozvoj hry a činností za pomoci předem natočených video scénářů, které ukazují dětem, jak danou hračku nebo věc využít a jak celá aktivita probíhá.

Nezbytnou součástí celého programu je vhodné materiální vybavení třídy.

- Nábytkové vybavení umožňující variabilitu prostoru třídy – vytváření různých koutků a oddělených prostorů.
- Atraktivní a zábavní prvky na rozvoj a podporu motoriky a smyslového vnímání – míčkovisko, mobilní prolézací prvky, kola a odrážedla, houpací pytle nebo manduky, gymbally, relaxační kuličkové pytle a matrace, nafukovací skákadla, trampolíny, pískovnice, bazénky a vaničky na vodní hrátky, kuličkové dráhy, padák, bytelné a kvalitní hudební nástroje, modelíny a kinetické písky, pěna, syké barvy na zapouštění a rozpíjení.
- Zvukové a mechanické hračky založené na principu akce a reakce.
- Výkonný a odolný fotoaparát, který zvládne dělat v rychlém režimu fotografie a videa.
- Počítač na úpravu a zpracování fotografií a videí s připojením na internet.
- Kvalitní barevná tiskárna.
- Odolný tablet na využití video scénářů během hry v herně a počítačových programů na rozvoj kognitivních a komunikačních schopností.
- Počítačový program BOARD MAKER na výrobu komunikačních tabulek a knížek.
- Laminovací přístroj a laminovací fólie, samolepící suché zipy.
- CD přehrávač.

8. Vzdělávání dětí nadaných

Pedagogičtí pracovníci si jsou vědomi faktu, že také děti se SVP mohou vykazovat nadání v určitých oblastech, proto se snaží pomocí diagnostických metod toto nadání odhalit a podporovat, doporučit rodičům spolupráci s příslušnou organizací, která bude schopna je dále rozvíjet. Naší snahou je využít potenciál každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti, schopnosti, potřeby a zájmy.

9. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Období raného dětství je sice krátká, avšak velice důležitá etapa z hlediska celkového rozvoje dítěte. Dvouleté děti vyžadují specifické podmínky pro svůj harmonický rozvoj ve všech jednotlivých oblastech vývoje. V naší mateřské škole respektujeme vývojová specifika a individuální potřeby všech dětí a v souladu s nimi upravujeme vzdělávací cíle a záměry a s tím také volíme odpovídající pedagogickou nabídku. V současné době (srpen 2017) naši mateřskou školu nenavštěvují děti mladší tří let, přesto se na případný zájem ze strany rodičů připravujeme především vytvořením podmínek:

- prostředí mateřské školy je upraveno tak, aby odpovídalo potřebám dvouletých dětí: každá třída disponuje sociálním zařízením, které je vybavené dětskými WC a umyvadly, přebalovacím pultem, sprchovým koutem a nočníky, v prostoru šaten je k dispozici dostatek úložných prostorů pro pleny a náhradní oblečení;
- třídy jsou vybaveny dostatečným množstvím hraček a pomůcek vhodných pro děti raného věku, jejichž přirozená potřeba volného pohybu a spontánní hry je pro toto období příznačná – vnitřním uspořádáním tříd vytváříme prostředí, v němž mohou děti tuto svou potřebu naplnit; ve třídách se nacházejí hračky, které podněcují pohybovou aktivitu (auta, kočárky, sportovní náčiní), podporují rozvoj manipulačních schopností (stavebnice, kolejnice s vláčky, vkládačky), rozvoj senzomotorických dovedností (zvukové hračky, dětské hudební nástroje) a nabízejí prostor ke spontánní hře formou napodobování (panenky, kuchyňky, hračky napodobující předměty denní potřeby); každá třída je rovněž vybavena koutkem s knihami včetně leporel vhodných pro dvouleté děti a výtvarným koutkem s nabídkou vhodných pomůcek a materiálu pro podporu spontánního výtvarného projevu a tvořivosti; vybavení třídy i celkový režim dne je uspořádán tak, aby umožňoval malým dětem uspokojení potřeby průběžného odpočinku;
- klíčovým prvkem v našem působení je navázání úzké spolupráce s rodinou dítěte tak, aby byl společným úsilím zajištěn co možná nejsnazší přechod dítěte z rodiny do nového prostředí – ve většině případů je pro dítě nástup do mateřské školy vůbec první sociální zkušeností spojenou s odloučením od blízké rodiny; dítě zvyká nejen na nové a neznámé prostředí, ale rovněž i na nové vrstevníky a dospělé, učí se přijímat nová pravidla a přechází do nové fáze osamostatňování, u dětí mladších tří let je velice důležité, aby proces adaptace proběhl citlivě a s ohledem na individualitu každého dítěte;
- ve třídách v průběhu celého školního roku směřujeme k souběžnému působení stálých pedagogických pracovníků podílejících se na vytváření příjemné atmosféry a bezpečného prostředí, jež jsou pro celkový rozvoj dětí nezbytný; v čase řízené činnosti i ve chvílích volné hry pedagogičtí pracovníci aktivně podněcují společnou hru a spolupráci, čímž pomáhají dětem budovat vzájemné pozitivní vztahy a rozvíjet dětská přátelství;
- rozvoj samostatnosti a vědomí vlastní osobnosti dvouletých dětí vyžaduje mnohem více individuální péče, pravidelný denní režim, emoční podporu a pocit bezpečí; každému dítěti poskytujeme dostatek času, povzbuzení i pomoci při postupném nabývání samostatnosti v oblasti sebeobsluhy (hygienické i stravovací návyky) a socializace směřující k celkovému rozvoji jeho osobnosti.

10. Evaluační činnost školy

Analýza SWOT – východisko pro evaluaci

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kvalifikovaný a stabilní tým zkušených pedagogických pracovníků ochotných hledat a ověřovat nové metody a přístupy ▪ Tým nepedagogických zaměstnanců ochotných spolupracovat a vytvářet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vybavení zahrady je nevyhovující, dřevěné herní prvky jsou ztrouchnivělé a již neopravitelné, přístup do zahrady je aktuálně z velké části omezen ▪ Komunikace mezi třídami a školní

<p>zázemí pro vzdělávání dětí se SVP</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odbornost asistentů pedagoga (většina z nich má vzdělání v oboru speciální pedagogika), respekt k práci druhých a spolupráce s učitelkami ▪ Vysoká odbornost, pracovní i osobní životní zkušenost a vysoké pracovní nasazení zaměstnanců SPC ▪ Úzké propojení mezi MŠ a SPC ▪ Konstruktivní spolupráce se zřizovatelem ▪ Dostatečné finanční krytí platů, vč. platů pro asistenty pedagoga z MHMP ▪ Vynikající individuální logopedická péče ▪ Externí rehabilitační péče Vojtovou metodou ▪ Materiální vybavení pro děti s více vadami (polohovací židle a polštáře, světelné, zvukové a dotykové hračky pro nevidomé...) ▪ Dopravní dostupnost ▪ Klidné prostředí 	<p>jídelnou</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Plánování údržby a oprav ▪ Nedostatečné právní vědomí
<p>Příležitosti</p>	<p>Hrozby</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zastoupení mužů v pedagogickém týmu i mezi provozními zaměstnanci ▪ Široká věková škála pedagogických pracovníků ▪ Spolupráce se školami a speciálně pedagogickými centry ▪ Vzájemné návštěvy učitelů při přechodu dítěte do jiné školy (základní či mateřské) ▪ Zahrada o rozloze přes 5 000 m² ▪ Využití fondů organizace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Protichůdnost některých právních předpisů, např. BOZP vs. PO, RVP PV vs. hygienické požadavky ▪ Stále narůstající administrativní úkony ▪ Problém při shánění nových pracovníků – pedagogických i nepedagogických

Evaluační přehled

Předmět evaluace	Techniky evaluace	Časový plán	Odpovědnost
soulad ŠVP a RVP PV	prostudování RVP PV, analýza a vyhodnocení souladu s ŠVP a TVP, pedagogické porady	průběžně, min. 1x ročně	Ř U
naplňování cílů programu	zhodnocení vlastní práce učitelkami ve třídě – záznamové a hodnotící listy, autoevaluace, hodnocení práce dětí – dg. dokumentace; týmové porady, pedagogické porady	průběžně (poznámky v třídní knize)	U

kvalita podmínek vzdělávání (věcného vybavení, BOZP, PO, životosprávy, jídelníčku, střídání aktivit a relaxace, odpolední odpočívání aj.)	pozorování, vyhledávání a pojmenování rizik, kontrola spotřebního koše, rozhovor; pedagogické porady s rodiči, dotazníky, ankety; záznamové a hodnotící listy	průběžně	ZŘ školník, ved. ŠJ, referent BOZP, U
výsledky vzdělávání	pozorování dětské skupiny, individuální rozhovory s dětmi, vyhodnocování dětských prací, vyhodnocování POR, rozbor videozáznamů, pedagogické porady, rozhovory s rodiči; záznamové a hodnotící listy	průběžně, POR 2x ročně	U ZŘ
práce pedagogů	hospitace, neformální kontrola, rozhovory, vzájemné naslechy; VTI	průběžně	Ř ZŘ U

Evaluace na úrovni školy – ředitelka

vlastní hodnocení školy

- vzdělávací program školy
- podmínky vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání
- spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy
- řízení školy
- úroveň výsledků práce školy

hospitační činnost ředitelky školy – alespoň jednou do roka u každého pedagoga

neformální kontrola přímé pedagogické činnosti – průběžně

formálně vedený rozhovor mezi ředitelkou a pedagogickými pracovníky školy (min. 1x ročně)

Evaluace na úrovni třídy – učitelky

- diskuse učitelek nad přímou pedagogickou činností – průběžně
- zápisy v třídní knize – průběžně

Evaluace na úrovni jednotlivých dětí

- záznamy o prospívání dětí – průběžně
- revize IVP, POR – 2x ročně

PRAMENY, VÝCHODISKA

1. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), v platném znění;
2. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, v platném znění;
3. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění;
4. Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, v platném znění;
5. Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, v platném znění;
6. Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, v platném znění;
7. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (2017), v platném znění;